

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA BANKE NA DAN 31.12.2012.godine

(u skladu s odlukom Narodne banke Srbije o objavljivanju podataka i informacija banke, Službeni glasnik
RS br. 45/2011)

SADRŽAJ

Uvodne napomene	4
Poslovanje	4
2. Strategija Banke i politike za upravljanje rizicima	5
2.1 Strategija upravljanja rizicima	5
2.2. Ciljevi i principi upravljanja rizikom likvidnosti	8
2.2.1. Organizacija upravljanja rizikom likvidnosti	9
2.2.2. Ublažavanje rizika likvidnosti	10
2.2.3. Izveštavanje o riziku likvidnosti	11
2.3. Ciljevi i principi upravljanja kreditnim rizikom	11
2.3.1. Organizacija upravljanja kreditnim rizikom	11
2.3.2. Ublažavanje kreditnog rizika	12
2.3.3. Izveštavanje o kreditnom riziku	12
2.4. Ciljevi i principi upravljanja deviznim rizikom	13
2.4.1. Organizacija upravljanja deviznim rizikom	14
2.4.2. Izveštavanje o deviznom riziku	15
2.4.3. Mere zaštite od deviznog rizika	15
2.5. Ciljevi i principi upravljanja rizikom koncentracije	15
2.5.1. Organizacija upravljanja rizikom koncentracije	16
2.5.2. Ublažavanje rizika koncentracije	16
2.5.3. Izveštavanje o riziku koncentracije	16
2.6. Ciljevi i principi upravljanja rizicima ulaganja Banke	16
2.6.1. Organizacija upravljanja rizicima ulaganja Banke	17
2.6.2. Ublažavanje rizika ulaganja Banke	17
2.6.3. Izveštavanje o rizicima ulaganja Banke	18
2.7. Ciljevi i principi upravljanja rizikom zemlje	18
2.7.1. Organizacija upravljanja rizikom zemlje	18
2.7.2. Ublažavanje rizika zemlje	19
2.7.3. Izveštavanje o riziku zemlje	19
2.8. Ciljevi i principi upravljanja kamatnim rizikom	19
2.8.1. Organizacija upravljanja kamatnim rizikom	20
2.8.2. Ublažavanje kamatnog rizika	20
2.8.3. Izveštavanje o kamatnom riziku	20
2.9. Ciljevi i principi upravljanja operativnim rizikom	21
2.9.1. Organizacija upravljanja operativnim rizikom	21
2.9.2. Ublažavanje operativnog rizika	21
2.9.3. Izveštavanje o operativnom riziku	22
3. KAPITAL BANKE	22
4. STRUKTURA KAPITALA BANKE	23

5. ADEKVATNOST KAPITALA I PROCES INTERNE PROCENE ADEKVATNOSTI KAPITALA	23
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	23
5.1. Podaci, odnosno informacije koji se odnose na adekvatnost kapitala i proces interne procene adekvatnosti kapitala	24
5.1.1. Podaci, odnosno informacije koji se odnose na proces interne procene adekvatnosti kapitala	24
Procena ostalih značajnih rizika koji se ne mogu precizno kvantifikovati	26
5.2. Podaci, odnosno informacije koji se odnose na adekvatnost kapitala banke u skladu sa regulatornim zahtevima	27
5.2.1. Iznos kapitalnog zahteva za kreditni rizik za klase izloženosti (standardizovani pristup)	27
5.2.2. Kapitalni zahtev za tržišne rizike	28
5.2.3. Kapitalni zahtev za operativni rizik	28
6. PODACI, ODNOSNO INFORMACIJE KOJI SE ODOSE NA IZLOŽENOSTI RIZICIMA I PRISTUPE ZA MERENJE, ODNOSNO PROCENU RIZIKA	29
6.1. Kreditni rizik	29
6.1.1. Obezbvredjenje bilansne aktive i utvrđivanje verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama – definicije pojmova	29
7. Obračun kapitalnog zahteva za kreditni rizik	31
7.1. Ukupan iznos izloženosti banke po klasama izloženosti	31
7.2. Raspodela izloženosti Banke prema geografskim celinama	32
7.3. Raspodela izloženosti Banke prema sektorskoj pripadnosti (s pripadajućom ispravkom vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama kao i prikaz dospelih nenaplaćenih potraživanja s pripadajućom ispravkom vrednosti)	33
7.4. Raspodela izloženosti po klasama izloženosti, prema preostalom dospeću	35
7.5. Promene na ispravkama vrednosti bilansnih potraživanja i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	35
7.6. Raspodela izloženosti prema kategorijama klasifikacije po vrstama druge ugovorne strane sa pripadajućom obračunatom i potrebnom rezervom (po Odluci NBS o klasifikaciji)	36
8. Kreditni rejtinzi	37
9. Tehnike ublažavanja kreditnog rizika	38
10. Rizik druge ugovorne strane	39
11. Tržišni rizici	40
12. Operativni rizici	40
13. Kamatni rizik	40
14. Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi	42

Uvodne napomene

Radi sprovođenja Zakona o bankama („Službeni glasnik RS“ br.107/2005 i br. 91/2010) i odredaba Odluke o objavljivanju podataka i informacija banke („Službeni glasnik RS“ br. 45/2011), Opportunity banka a.d. Novi Sad (u daljem tekstu: Banka) sastavlja i javno objavljuje akt o Objavljivanju podataka i informacija Banke na dan 31.12.2012. godine.

Pomenuti akt se javno objavljuje na internet adresi Banke (www.obs.rs).

Poslovno ime banke je: Opportunity banka a.d. Novi Sad

Matični broj Banke je 08761132 ; Poreski identifikacioni broj Banke je 101643574

Opportunity banka je nastala transformacijom štedionice Opportunity international a.d. Novi Sad u banku. Na osnovu Zakona o bankama i drugim finansijskim organizacijama, Narodna banka Jugoslavije je 28. juna 2002. godine donela rešenje i izdala dozvolu za osnivanje Štedionice Opportunity international a.d. Novi Sad (u daljem tekstu Štedionica). Štedionica je registrovana kod Privrednog suda u Novom Sadu na osnovu upisa u sudski registar br. II Fi.2355/2002 od 02. jula 2002. godine

U skladu sa Zakonom o registraciji privrednih subjekata, Štedionica je Rešenjem Agencije za privredne registre BD. 30255/2005 prevedena u Registar privrednih subjekata

Narodna banka Srbije (u daljem tekstu NBS) je 02. decembra 2005. godine donela novi Zakon o bankama (u daljem tekstu: novi Zakon), koji je stupio na snagu 10.decembra 2005 godine I koji se primenjuje od 01.oktobra 2006. godine. Novi Zakon priznaje (i daje dozvolu) samo za banke i zabranjuje poslovanje drugim finansijskim organizacijama

U cilju usaglašavanja sa Zakonom o bankama, Skupština Štedionice je donela Odluku o konverziji iz štedionice u banku i podnela Plan konverzije na odobrenje NBS 09. marta 2006. godine, a na isti je dobila saglasnost 10.aprila 2006. godine

Na dan 08. decembra 2006. godine NBS je izdala preliminarno odobrenje za rad br.10824 kojim se odobrava osnivanje Opportunity banke a.d. Novi Sad koja će biti legalni naslednik svih prava i obaveza Štedionice

Na dan 07. februara 2007. godine NBS je izdala dozvolu za rad br.2683 Opportunity banci a.d. Novi Sad Rešenjem Agencije za privredne subjekte BD 24798/2007 od 20.04.2007. Štedionica Opportunity International a.d. Novi Sad menja naziv u Opportunity banka a.d. Novi Sad

Poslovanje

U skladu sa novim Zakonom o bankama, Banka obavlja sledeće aktivnosti:

- Depozitne poslove (primanje i polaganje depozita)
- Kreditne poslove (davanje i uzimanje kredita)
- Devizne, devizno-valutne i menjačke poslove
- Poslove platnog prometa
- Izdavanje garancija, avala i drugih oblika jemstava
- Obavljanje transakcija sa hartijama od vrednosti i posredovanje u tim transakcijama
- I druge vrste bankarskih usluga, u skladu s osnivačkim aktom i Statutom Banke

Banka poslovanje obavlja u sedištu u Novom Sadu, Bulevar Oslobođenja 2a, i preko svojih filijala u Beogradu, Nišu, Kragujevcu, Subotici, Čačku i u poslovnica u Zrenjaninu, Somboru, Jagodini, Kruševcu, Leskovcu, Kraljevu, Pirotu, Vranju, Šapcu, Valjevu, Užicu, Zaječaru i Prijepolju.

Na dan 31.12.2012. Banka je imala 198 zaposlenih radnika (2011:190)

2. Strategija Banke i politike za upravljanje rizicima

2.1 Strategija upravljanja rizicima

Strategija upravljanja rizicima predstavlja deo ukupnog sistema upravljanja rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju i usklađena je sa poslovnom politikom i strategijom Banke. Ovu strategiju čini jedan ili više dokumenata kojima se uređuje jedinstveno i dosledno upravljanje rizicima banke na dugoročnoj osnovi i kojima je određen odnos banke prema rizicima kojima je ona u svom poslovanju izložena ili može biti izložena, uključujući i rizike koji proizilaze iz makroekonomskog okruženja u kome banka posluje. Strategija za upravljanje rizicima sadrži :

- pregled i definicije svih rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena;
- dugoročne ciljeve u upravljanju rizicima utvrđene poslovnom politikom i strategijom banke, kao i sklonost ka rizicima određenu u skladu sa tim ciljevima;
- osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima;
- osnovna načela procesa interne procene adekvatnosti kapitala banke.

Strategija upravljanja rizicima se primenjuje na nivou banke. Dokument se periodično razmatra i po potrebi revidira, a najmanje u slučaju izmene regulatornih zahteva, značajnijih izmena Plana poslovanja, Strategije upravljanja kapitalom ili makroekonomskog okruženja u kome Banka posluje. Kao najznačajniji rizici kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju identifikuju se sledeći rizici:

1. Rizik likvidnosti - mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze, i to zbog:

povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava) ili otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

2. Kreditni rizik – mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Kreditni rizik uključuje i:

Rezidualni rizik - koji predstavlja rizik da primenjene tehnike ublažavanja kreditnog rizika budu manje efikasne nego što se očekivalo, odnosno da njihova primena nedovoljno utiče na umanjeње rizika kojima je Banka izložena.

Rizik smanjenja vrednosti potraživanja (dilution risk) jeste mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku.

Rizik izmirenja/ispоруke jeste mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu transakcija vezanih za dužničke ili vlasničke hartije od vrednosti (izuzev repo i reverse repo ugovora i ugovora o davanju i uzimanju u zajam hartija od vrednosti) kod kojih postoji neusklađenost između momenta isplate i isporuke, kao i po osnovu neizmirenih transakcija kao posledica neizvršavanja obaveze druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na unapred ugovoreni datum.

Rizik druge ugovorne strane jeste mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije, odnosno izmirenja novčanih obaveza po toj transakciji.

3. Kamatni rizik – rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa;

4. Tržišni rizici - mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki usled kretanja cena na tržištu. Tržišni rizici obuhvataju devizni rizik, cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik.

5. Rizik izloženosti Banke tj. rizik koncentracije – rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom faktoru ili vrsti rizika, kao što su:

- velike izloženosti (izloženosti prema jednom licu ili prema grupi međusobno povezanih lica, kao i rizike izloženosti banke prema licima povezanim sa Bankom),
- grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su: privredni sektori - grane, geografska područja, vrste proizvoda i aktivnosti i sl,
- instrumenti kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumenata kreditne zaštite tih izloženosti, itd.

6. Rizici ulaganja Banke – obuhvataju rizike ulaganja Banke u druga pravna lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva;

7. Rizik zemlje – rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od tog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica. Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti banke da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji;
- rizik transfera, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.

8. Operativni rizik – rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke koji su posledica propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih internih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje i pravni rizik.

Pravni rizik podrazumeva mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke proisteklih iz sudskih sporova po osnovu neispunjenja ugovornih i zakonskih obaveza, kao i usled kazni i sankcija izrečenih od strane nadležnog regulatornog tela.

9. Rizik usklađenosti poslovanja – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propuštanja Banke da svoje poslovanje uskladi sa zakonom, podzakonskim aktima, svojim internim aktima, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom.

10. Reputacioni rizik – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled gubitka poverenja javnosti, odnosno nepovoljnog stava javnosti o poslovanju Banke, nezavisno da li za to postoji osnov ili ne.

11. Strateški rizik – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kojem Banka posluje ili izostanka odgovarajućih reakcija Banke na te promene.

12. Rizik opcija predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu gubitaka u okviru pozicija u opcijama usled kretanja cena opcija na tržištu. Dugoročni cilj banke u upravljanju rizicima je da se minimiziraju negativni efekti na finansijski rezultat i kapital banke usled izloženosti banke rizicima, jer negativni efekti mogu prouzrokovati kako direktne gubitke prihoda i kapitala, tako i ograničiti sposobnost banke da ostvaruje zacrtane ciljeve.

Banka uspostavlja sveobuhvatan i pouzdan sistem za upravljanje rizicima koji je u potpunosti integrisan u sve poslovne aktivnosti banke i koji obezbeđuje da rizični profil banke bude u skladu s unapred definisanom sklonošću banke ka rizicima. Banka upravlja rizicima uvođenjem politika i procedura, interne regulative, kao i uspostavljanjem limita za nivoe rizika koji su prihvatljivi za Banku.

Upravni odbor je nadležan i odgovoran za uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i nadzor nad tim sistemom, usvajanje strategije i politika upravljanja rizicima i strategije upravljanja kapitalom, uspostavljanje sistema unutrašnjih kontrola, nadzor nad radom Izvršnog odbora, kao i sprovođenje procesa interne procene adekvatnosti kapitala.

Izvršni odbor je nadležan i odgovoran za sprovođenje strategije i politika upravljanja rizicima i strategije upravljanja kapitalom, usvajanje i analizu efikasnosti primene procedura za upravljanje rizicima, kojima se bliže definiše proces identifikacije, merenja, ublažavanja, praćenja i kontrole i izveštavanja o rizicima kojima je Banka izložena, kao i izveštavanje Upravnog odbora o efikasnosti primene definisanih procedura upravljanja rizicima.

Direkcija za upravljanje rizicima identifikuje, meri, procenjuje i upravlja rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Direkcija je odgovorna za implementiranje i održavanje procedura vezanih za rizike, čime se obezbeđuje nezavisni proces kontrole. Ova jedinica takođe obezbeđuje kompletno obuhvatanje rizika u sistemu merenja i izveštavanja o riziku.

Odbor za praćenje poslovanj banke je nadležan i odgovoran za analizu i nadzor primene i adekvatnog sprovođenja usvojenih strategija i politika za upravljanje rizicima i sistema unutrašnjih kontrola. Izveštava Upravni odbor o svojim aktivnostima i utvrđenim nepravilnostima i predlaže način na koji će se one otkloniti.

Kreditni odbor odlučuje o kreditnim zahtevima u okvirima utvrđenim aktima Banke, prateći izloženost Banke kreditnom, kamatnom i valutnom riziku

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom prati izloženost Banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki i predlaže mere za upravljanje kamatnim rizikom i posebno, rizikom likvidnosti. Takođe, on je primarno odgovoran za finansiranje i likvidnost Banke.

Odbor za rizike nadgleda aktivnosti banke i efikasnost sistema za upravljanje rizicima (Analizira kvartalne i ostale izveštaje Direkcije za upravljanje rizicima banke koji se dostavljaju Upravnom odboru na razmatranje i usvajanje; Razmatra poštovanje limita rizika banke; Razmatra izveštaje o trendovima u rizicima; Razmatra rezultate stres testiranja; Razmatra izveštaje o delikvenciji i naplati; Razmatra status najvećih problematičnih kredita itd.)

Unutrašnja revizija sprovodi nezavisno vrednovanje sistema upravljanja rizicima, i vrši redovnu procenu adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema unutrašnjih kontrola.

Banka permanentno prati i meri kapacitet prihvatljivog nivoa izloženosti rizicima uzimajući u obzir ukupnu izloženost svim tipovima rizika i aktivnostima.

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali novi rizici. Ove informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru i Izvršnom odboru. Izveštaji sadrže ukupnu kreditnu izloženost, prognozu plasmana, odstupanja od postavljenih limita, merenje tržišnog rizika, racija likvidnosti i promene profila rizika.

2.2. Ciljevi i principi upravljanja rizikom likvidnosti

Banka je svojim internim aktima regulisala upravljanja rizikom likvidnosti u okviru: Politike i procedure za upravljanje rizicima, Plana poslovanja u nepredviđenim okolnostima

U cilju obezbeđenja efikasnog sistema praćenja i kontrole rizika likvidnosti, Banka je uspostavila sistem limita. Izloženost riziku likvidnosti Banka održava na prihvatljivom nivou poštovanjem interno i eksterno propisanih limita. Banka definiše interne limite kao maksimalni dozvoljeni nivo neusklađenosti novčanih tokova aktive i pasive za određeni vremenski period, i kao maksimalni nivo interno definisanih racija likvidnosti. U cilju održavanja minimuma dnevne i mesečne likvidnosti Banka se pridržava kriterijuma propisanih od strane Narodne banke Srbije, tako da dnevni i mesečni pokazatelji likvidnosti ne budu manji od regulatorno propisanih limita.

Direkcija za upravljanje rizicima redovno prati izloženost Banke riziku likvidnosti i izveštava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom u cilju održavanja ovih rizika na nivou utvrđenih limita.

Limiti se revidiraju najmanje jednom godišnje na nivou banke, odobravaju se i usvajaju od strane Izvršnog odbora.

Za prekoračenje pojedinih limita neophodno je odobrenje Izvršnog odbora, koje se donosi na predlog nadležnog organizacionog dela, uz prethodnu saglasnost Direkcije za upravljanje rizicima. U slučaju prekoračenja usvojenih limita bez prethodne saglasnosti Izvršnog odbora, Odeljenje za sredstva i likvidnost dostavlja informaciju Direkciji za upravljanje rizicima o prekoračenju limita, razlozima prekoračenja i predlogu mera za usklađivanje sa limitima. Direkcija za upravljanje rizicima obaveštava Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom o prekoračenju. Izvršni odbor samostalno ili na predlog Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, usvaja odgovarajuće mere za smanjivanje izloženosti riziku likvidnosti.

Uslovi za odobravanje prekoračenja pojedinih limita podrazumevaju da je prekoračenje u skladu sa zakonskim propisima i unutrašnjim aktima Banke, te da prekoračenje ne ugrožava likvidnost i profitabilnost Banke.

Banka uspostavlja sistem upravljanja rizikom likvidnosti koji je deo jedinstvenog sistema upravljanja rizicima.

Upravljanje rizikom likvidnosti vrši se u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima OBS.

Upravljanje rizikom likvidnosti Banka bazira se na sledećim principima:

- a) Procenjivanje rizika likvidnosti po najznačajnijim valutama: RSD i EUR Pod značajnim valutama se smatraju one u kojima banka ima više od 1% ukupnih sredstava. Ostalim valutama će se upravljati zajedno. Procena rizika likvidnosti po drugim valutama sem značajnih se može vršiti na zahtev ALCO odbora.
- b) Obezbeđenje stabilnosti i diverzifikacija izvora finansiranja odnosno usklađivanje odnosa depozitnih izvora sa plasmanima. Nesklad izvora finansiranja dopunjuje se međubankarskim zaduživanjem uz korišćenje domaćeg i inostranog tržišta i drugih izvora odobrenih od strane Izvršnog odbora.
- c) Rešavanje privremenih i dugoročnih kriza likvidnosti
- d) Izrade i periodičnog testiranja Plana poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja sa procenom njegove efikasnosti i adekvatnosti (Contingency funding plan – CFP) i u daljem tekstu Plan je pod skraćenim nazivom CFP.
- e) Rukovođenja i organizacije procesa upravljanja rizikom likvidnosti u kojem prevashodno učestvuju:
 - Upravni odbor banke
 - Izvršni odbor banke
 - ALCO odbor
 - Odbor za rizike
 - Direkcija za rizike
 - Direkcija za trgovanje i ALM

2.2.1. Organizacija upravljanja rizikom likvidnosti

Politikom za upravljanje rizikom likvidnosti definisani su standardi za upravljanje rizikom likvidnosti Banke

Upravljanje rizikom likvidnosti sprovodi se formiranjem adekvatnog okruženja u Banci za upravljanje rizikom likvidnosti i kroz aktivnosti identifikovanja, merenja, praćenja, kontrole i izveštavanja u smislu formalizovanja postupaka, mera, aktivnosti i instrumenata upravljanje rizikom likvidnosti, obezbeđenja ažurne dokumentacione osnove za sagledavanje, analizu i praćenje rizika likvidnosti, te definisanje nadležnosti i odgovornosti organizacionih delova za upravljanje rizikom likvidnosti, kao i u smislu sprovođenja mera i aktivnosti u uslovima probijanja definisanih limita i poslovanja Banke u zoni visokog rizika.

Organi upravljanja Banke su odgovorni za formiranje i obezbeđenje preduslova za adekvatno funkcionisanje sistema i postupaka upravljanja rizikom likvidnosti.

Rukovođenja i organizacije procesa upravljanja rizikom likvidnosti u kojem prevashodno učestvuju:

- a) Upravni odbor banke - usvaja Politiku upravljanja likvidnošću
- b) Izvršni odbor banke - odobrava proceduru za upravljanje rizikom likvidnosti, metode upravljanja rizikom, i najmanje jednom godišnje preispituje adekvatnost uspostavljenog sistema upravljanja rizikom; sprovodi akta usvojena od strane Upravnog Odbora, odobrava odluke ALCO odbora, i najmanje jednom tromesečno analizira efikasnost u primeni procedure za upravljanje rizikom likvidnosti
- c) Odbor za upravljanje rizicima analizira primenu i adekvatnost sistema upravljanja rizikom likvidnosti, razmatra izveštaje o izloženosti Banke riziku likvidnosti i saglašava se sa predloženim merama ALCO odbora i metodologijom stres testiranja

- d) ALCO odbor - prati izloženost banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki i predlaže mere za upravljanje rizikom likvidnosti, usvaja metodologiju stres testiranja.
- e) Direkcija za upravljanje rizicima
 - predlaže limite likvidnosti na usvajanje ALCO odboru
 - prati definisane limite likvidnosti i obaveštava ALCO u slučaju njihovog prekoračenja
 - izrađuje metodologiju stres testova
 - vrši stres testove
- f) Direkcija za trgovanje i ALM
 - upravlja operativnom likvidnošću banke
 - definiše, obračunava, prati i obaveštava o kretanjima definisanih pokazatelja likvidnosti i obaveštava ALCO o njima
 - definiše metodologiju dnevne, mesečne, tromesečne i godišnje projekcije novčanih tokova i vrši istu
 - izrađuje metodologiju GAP analiza i priprema GAP analize likvidnosti
 - daje predloge za unapređenje likvidnosti banke
 - obračunava dnevni/mesečni pokazatelj likvidnosti banke i šalje izveštaje u NBS i korisnicima unutar banke
 - izradjuje Pregled 50 najvećih deponenata Banke i šalje izveštaj NBS i korisnicima unutar banke
- a) Direkcija interne revizije - vrši redovnu procenu adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja rizikom likvidnosti na osnovu godišnjih planova Interne revizije
- b) Direkcija za razvoj IT - uspostavljanja i razvija informacioni sistem Banke koji omogućava efikasnu razmenu podataka za blagovremeno i kontinuirano upravljanje rizikom likvidnosti a na osnovu zahteva koje definišu odgovorni Sektori / Direkcije u svom delu poslovanja.
- c) Ostale direkcije
 - obezbeđuju neophodne inpute za upravljanje likvidnošću gore definisanim organizacionim jedinicama
 - vrše mere poboljšanja likvidnosti koje donosi ALCO

2.2.2. Ublažavanje rizika likvidnosti

Sprovođenjem mera za ublažavanje rizika likvidnosti, rizik se održava na prihvatljivom nivou za procenjeni rizični profil Banke.

Mere za pribavljanje nedostajućih sredstava u slučaju kratkoročnog smanjenja likvidnosti banke/ugrozavanja likvidnosti u određenoj valuti

- a) Uzimanje kratkoročnih depozita sa međubankarskog tržišta
- b) Prodaja hartija od vrednosti iz trgovine i raspoloživih za prodaju shodno redosledu dospeća, razlici između kupovne i prodajne cene i shodno brzini moguće realizacije
- c) Zaustavljanje obnavljanja dospelih međubankarskih kredita koji se daju drugim banakama tokom ograničenog perioda
- d) Uzimanje kredita na osnovu zaloge hartija od vrednosti na tržištu (lombardni krediti kod NBS)
- e) Limitiranje, a u slučaju potrebe, i zamrzavanje realizacije novog aktivnog poslovanja sa primarnim klijentima (kreditni itd.)
- f) Racionalizacija prodaje i/ili otkupa efektivnog stranog novca
- g) Smanjenje troškova banke
- h) Revidiranje optimuma gotovog novca koji se nalazi u filijalama
- i) Uzimanje depozita uz obezbeđenje

- j) Korišćenje dozvoljenog prekoračenja po korespodentnim računima
- k) Povlačenje neiskorišćenih kreditnih linija
- l) Uzimanje kratkoročnih kredita na međubankarskom tržištu

U slučaju dugotrajnih problema likvidnosti Banke i eskalacije situacije u krizi likvidnosti, preduzima se sledeće:

- m) svi pomenuti koraci u prethodnom stavu od početka smanjenja likvidnosti do prerastanja u krizu,
- n) smanjenje obnavljanja depozita koji se plasiraju bankama na međubankarskom tržištu po dospeću, na sledeće načine:
 - ako je neophodno, dogovor o njihovoj prevremenoj isplati,
 - davanje novih depozita samo u okviru obaveznog iznosa cene ponude (shodno pravilima referentnih banaka), samo tokom veoma kratkog roka,
 - alternativno zaustavljanje davanje kredita na međubankarskom tržištu,
- o) prodaja i zaloga drugih delova portfolija hartija od vrednosti, bez obzira na uticaj na bilans uspeha,
- p) prodaja, ili zaloga, drugih sredstava, npr. delova kreditnog portfolija, nekretnina itd.
- q) uzimanje dugoročnih kredita na međubankarskom tržištu
- r) povećanje osnovnog kapitala banke

2.2.3. Izveštavanje o riziku likvidnosti

Banka vrši interno i eksterno izveštavanje o riziku likvidnosti i uspostavljanjem sistema redovnog izveštavanja Upravnog odbora, Odbora za praćenje poslovanja, Izvršnog odbora kao i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, omogućava se blagovremeno i adekvatno upravljanje rizikom likvidnosti. U smislu internog izveštavanja Direkcija za upravljanje rizicima dostavlja Izveštaj o riziku likvidnosti Upravnom i Izvršnom odboru, Odboru za praćenje poslovanja i Odboru za upravljanje aktivom i pasivom. Eksterno izveštavanje o upravljanju rizikom likvidnosti Banka vrši saglasno regulativi Narodne Banke Srbije.

2.3. Ciljevi i principi upravljanja kreditnim rizikom

Kreditni rizik Banke je uslovljen finansijskim stanjem i kreditnom sposobnošću dužnika kao i kvalitetom sredstava obezbeđenja potraživanja Banke.

Kreditni rizik se ne može izbeći u celosti već se može samo držati u određenim okvirima koji su prihvatljivi za Banku. Cilj upravljanja kreditnim rizikom je minimiziranje mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Prilikom preuzimanja rizika pri odobravanju plasmana Banka procenjuje mogućnost nastanka gubitaka sa ciljem da se obim rezerve za procenjene gubitke po osnovu odobrenih plasmana održava u okvirima koje može da podnese kapital i finansijski rezultat Banke. Pri ostvarivanju navedenog cilja Banka se vodi principima u okviru Strategije upravljanja rizicima i Strategije i plana kapitala.

2.3.1. Organizacija upravljanja kreditnim rizikom

U upravljanju kreditnim rizikom učestvuju:

- organizacione jedinice Banke: Razvoj proizvoda, Odeljenje za sredstva i likvidnost, Odeljenje finansija, Odeljenje računovodstva, Pravno odeljenje, Odeljenje za kontrolu usklađenosti poslovanja, Odeljenje

domaćeg i međunarodnog platnog prometa, Direkcija za upravljanje rizicima, Odeljenje bankarskih operacija, Odeljenje informacionih tehnologija

- organi Banke: Upravni odbor Banke, Izvršni odbor Banke, Odbor za praćenje poslovanja Banke, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom Banke, Kreditni odbori Banke, Odbor za rizike, svaki u domenu svojih nadležnosti.

Banka je uspostavila funkciju upravljanja kreditnim rizikom primerenu svojoj veličini, vrsti i složenosti poslova koje obavlja, kao i visini kreditnog rizika kojem je ili može biti izložena.

Organizacija upravljanja kreditnim rizikom definisana je Kreditnom politikom i njenim pratećim dokumentima i regulativom, a posebnim pravilnikom je regulisan rad kreditnih odbora Banke

2.3.2. Ublažavanje kreditnog rizika

Ublažavanje kreditnog rizika vrši se korišćenjem tehnika ublažavanja kreditnog rizika shodno Odluci NBS o adekvatnosti kapitala banaka. Banka može koristiti više od jednog instrumenta kreditne zaštite za smanjenje kreditnog rizika po osnovu jedne izloženosti pod uslovom da tu izloženost podeli tako da svaki njen deo bude pokriven jednim instrumentom kreditne zaštite. Obračun iznosa aktive ponderisane kreditnim rizikom za svaki tako pokriven deo vrši se u svemu u skladu sa odredbama pomenute Odluke o adekvatnosti kapitala.

Ublažavanje rizika se postiže:

doslednom primenom postupaka identifikovanja, merenja i procene rizika od strane nadležnih organizacionih jedinica Banke i organa Banke navedenih u ovom dokumentu, analiziranjem stanja i strukture, tj. kvaliteta kreditnog portfolija Banke, praćenjem izmena stanja i strukture kreditnog portfolija Banke, predlaganjem i kontinuiranim analiziranjem, od strane nadležnih organizacionih jedinica Banke, mera za otklanjanje uzroka koji dovode do nastanka rizika, kao i utvrđivanjem, od strane nadležnih organa Banke, nadležnosti i postupaka Banke u slučaju povećanja nivoa kreditnog rizika.

Posebnim dokumentom regulisan je i proces kontinuiranog monitoring kredita u portfoliju Banke kao i njegova frekvencija, način evidentiranja i preduzimanja adekvatnih mera.

2.3.3. Izveštavanje o kreditnom riziku

Banka izrađuje izveštaje koji se odnose na praćenje kreditnog rizika na dnevnom, nedeljnom, mesečnom i kvartalnom nivou

Uprava banke praćenjem različitih izveštaja prati ukupnu kreditnu izloženost, odnosno kvalitet svog portfolija i to kroz sledeće izveštaje:

1. Dnevni izveštaj koji prikazuje trend kašnjenja u otplati kredita preko 5 odnosno 15 dana, po savetniku klijenata, filijalama i na nivou cele banke
2. Nedeljni, portfolio at risk izvestaj koji prikazuje ukupan portfolio i broj klijenata na nivou cele banke, filijale, savetnika za klijente, kao i iznos rizičnog portfolija koji je u kasnjenju preko 5, odnosno 15 dana
3. Nedeljni izvestaj koji prikazuje kasnjenje u otplati kredita po proizvodima i različitim vremenskim segmentima docnje. Risk menadžer prati podatke iz ovog izveštaja na dnevnom nivou

4. Nedeljni izveštaj koji prikazuje sve kredite koji su u kašnjenju preko 30 dana

5. Mesečni portfolio izveštaj koji prikazuje izloženost i broj kredita po proizvodima, sektorsku izloženost, izloženost po filijalama, kvalitet portfolija (klasifikaciji kredita), iznosu i broju kredita isplaćenih u poslednjem mesecu.

6. Kvartalni izveštaj isplaćenih kredita, preko određenog limita, sa opisom namene kredita.

7. Godišnji izveštaj kredita isplaćenih, preko određenog limita, za potrebe menadžment monitoringa velikih kredita

Svi izveštaji koji se izrađuju u skladu sa Odlukom NBS o izveštavanju banaka su u rokovima i formi propisanim tom Odlukom

2.4. Ciljevi i principi upravljanja deviznim rizikom

Devizni rizik je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog promene deviznog kursa. Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi i u knjizi trgovanja. Osnovni cilj Banke u upravljanju deviznim rizikom jeste da Banka svojom deviznom imovinom i deviznim obavezama upravlja na način koji joj omogućava da u svakom trenutku ispunji sve svoje dospele devizne obaveze (likvidnost), kao i da trajno ispunjava sve svoje obaveze (solventnost), i tako eliminiše mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke.

U cilju obezbeđenja efikasnog sistema praćenja i kontrole deviznog rizika, uspostavljen je sistem eksterno (NBS regulative) i interno propisanih limita čije poštovanje obezbeđuje održavanje izloženosti deviznom riziku na prihvatljivom nivou. Visina limita deviznog rizika utvrđena je na bazi odnosa između aktive i pasive, tako da odnos ukupne neto otvorene devizne pozicije (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu) na kraju svakog radnog dana i kapitala Banke ne bude veći od regulatorno propisanog limita.

Utvrđeni limiti se revidiraju najmanje jednom godišnje na nivou banke, odobravaju se i usvajaju od strane Izvršnog odbora.

Banka uspostavlja sistem upravljanja deviznim rizikom koji je deo jedinstvenog sistema upravljanja rizicima.

Upravljanje deviznim rizikom vrši se u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima OBS.

Upravljanje deviznim rizikom obuhvata usklađivanje neto otvorene pozicije Banke kroz proces praćenja i planiranja transakcija izloženih deviznom riziku. Banka upravlja deviznim rizikom dnevno, mesečno i kvartalno.

Upravljanje deviznim rizikom Banka bazira se na sledećim principima:

- a) Procenjivanje deviznog rizika po najznačajnijim valutama: RSD i EUR Pod značajnim valutama se smatraju one u kojima banka ima više od 1% ukupnih sredstava. Ostalim valutama će se upravljati zajedno. Procena deviznog rizika po drugim valutama sem značajnih se može vršiti na zahtev ALCO odbora.
- b) Upravljanje deviznim rizikom Banke mora biti u saglasnosti sa limitima postavljenim od strane Narodne banke Srbije i limitima postavljenim od same Banke, pri čemu profitabilnost Banke nije ugrožena.

- c) Limiti deviznog rizika se utvrđuju na onom nivou pri kom Banka neće imati značajne gubitke zbog kretanja kursa stranih valuta u odnosu na dinar.
- d) Rukovođenja i organizacije procesa upravljanja deviznim rizikom u kojem prevashodno učestvuju:
 - Upravni odbor banke
 - Izvršni odbor banke
 - ALCO odbor
 - Odbor za rizike
 - Direkcija za rizike
 - Direkcija za trgovanje i ALM

2.4.1. Organizacija upravljanja deviznim rizikom

Upravljanje deviznim rizikom sprovodi se formiranjem adekvatnog okruženja u Banci za upravljanje deviznim rizikom u smislu formalizovanja aktivnosti i instrumenata za upravljanje deviznim rizikom, obezbeđenja ažurne dokumentacione osnove za sagledavanje, analizu i praćenje deviznog rizika, te definisanja nadležnosti i odgovornosti organizacionih delova za upravljanje deviznim rizikom. Upravljanje se sprovodi u smislu mera i aktivnosti u uslovima probijanja definisanih limita i poslovanja Banke u zoni visokog rizika.

Organi upravljanja Banke su odgovorni za formiranje i obezbeđenje preduslova za adekvatno funkcionisanje sistema i postupaka upravljanja deviznim rizikom kroz aktivnosti identifikovanja, merenja, praćenja, kontrole i izveštavanja.

U rukovođenju i organizaciji procesa upravljanja deviznim rizikom prevashodno učestvuju:

- a) Upravni odbor banke - usvaja Politiku upravljanja deviznim rizikom i najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće, razmatra njihovu adekvatnost i primenljivost
- b) Izvršni odbor banke – usvaja procedure za upravljanje deviznim rizikom i najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće, razmatra njihovu adekvatnost i primenljivost; usvaja metode upravljanja rizikom, i najmanje jednom godišnje preispituje adekvatnost uspostavljenog sistema upravljanja rizikom; sprovodi akta usvojena od strane Upravnog Odbora, odobrava odluke ALCO odbora, i najmanje jednom tromesečno analizira efikasnost u primeni procedure za upravljanje deviznim rizikom
- c) Odbor za upravljanje rizicima analizira primenu i adekvatnost sistema upravljanja deviznim rizikom, razmatra izveštaje o izloženosti Banke deviznom riziku i saglašava se sa predloženim merama ALCO odbora i metodologijom stres testiranja
- d) ALCO odbor - prati izloženost banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki i predlaže mere za upravljanje deviznim rizikom, usvaja metodologiju stres testiranja.
- e) Direkcija za upravljanje rizicima
 - predlaže limite deviznog rizika na usvajanje ALCO odboru
 - prati definisane limite i obaveštava ALCO u slučaju njihovog prekoračenja
 - izrađuje metodologiju stres testova
 - vrši stres testove
- f) Direkcija za trgovanje i ALM
 - upravlja operativno deviznom pozicijom banke u skladu sa definisanim limitima
 - definiše, obračunava, prati i obaveštava o kretanjima definisanih pokazatelja deviznog rizika i obaveštava ALCO o njima
 - definiše metodologiju projekcije otvorene pozicije banke u skladu sa metodologijom projekcije novčanih tokova i vrši istu
 - izrađuje metodologiju GAP analiza i priprema GAP analize otvorene pozicije
 - daje predloge za unapređenje procesa upravljanja deviznim rizikom

- obračunava dnevni/mesečni pokazatelj deviznog rizika, kontroliše izveštaje u NBS i šalje izveštaje korisnicima unutar banke
- d) Direkcija interne revizije - vrši redovnu procenu adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja deviznim rizikom na osnovu godišnjih planova Interne revizije
- e) Direkcija za razvoj IT - uspostavljanja i razvija informacioni sistem Banke koji omogućava efikasnu razmenu podataka za blagovremeno i kontinuirano upravljanje deviznim rizikom, a na osnovu zahteva koje definišu odgovorni Sektori / Direkcije u svom delu poslovanja.
- f) Ostale direkcije
 - obezbeđuju neophodne inpute za upravljanje deviznim rizikom gore definisanim organizacionim jedinicama
 - vrše mere poboljšanja upravljanja deviznim rizikom koje donosi ALCO

2.4.2. Izveštavanje o deviznom riziku

Banka vrši interno i eksterno izveštavanje o deviznom riziku i uspostavljanjem sistema redovnog izveštavanja omogućava se blagovremeno i adekvatno upravljanje deviznim rizikom.

U smislu internog izveštavanja Direkcija za upravljanje rizicima dostavlja Izveštaj o deviznom riziku Upravnom i Izvršnom odboru, Odboru za praćenje poslovanja i Odboru za upravljanje aktivom i pasivom.

Eksterno izveštavanje o upravljanju deviznim rizikom Banka vrši saglasno regulativi Narodne Banke Srbije.

2.4.3. Mere zaštite od deviznog rizika

Sprovođenjem mera za ublažavanje deviznog rizika, rizik se održava na prihvatljivom nivou za procenjeni rizični profil Banke.

U zavisnosti od uzroka i stepena konstatovanog poremećaja deviznog rizika, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom će predlagati Izvršnom odboru sledeće mere i aktivnosti (pojedinačno i/ili kumulativno), te definisati odgovornosti unutar banke za realizaciju tih aktivnosti:

- Limitiranje iznosa dinarskih kredita i depozita sa valutnom klauzulom,
- Kupovina, odnosno prodaja deviza,
- Odlaganje deviznih plasmana i plasmana sa valutnom klauzulom,
- Povećana aktivnost na naplati plasmana sa valutnom klauzulom,
- Povećanje deviznih depozita,
- Povlačenje kreditnih linija,
- Predlaganje ostalih mera na duži rok u cilju svođenja i održavanja deviznog rizika na prihvatljiv nivo.

2.5. Ciljevi i principi upravljanja rizikom koncentracije

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika.

Rizik koncentracije odnosi se na:

- velike izloženosti
- grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, geografska područja, vrste proizvoda i sl.;
- instrumente kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumenata kreditne zaštite tih izloženosti.

Banka kontrolu rizika koncentracije vrši uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji joj omogućavaju diversifikaciju kreditnog portfolija.

Ublažavanje rizika koncentracije banka sprovodi aktivnim upravljanjem kreditnim portfoliom, kao i prilagođavanjem uspostavljenih limita.

2.5.1. Organizacija upravljanja rizikom koncentracije

Radi adekvatnog upravljanja rizikom koncentracije - izloženosti, Banka formira organizacionu strukturu koja odgovara obimu, vrsti i složenosti poslova koje ona obavlja i koja omogućava ostvarivanje utvrđenih ciljeva i principa upravljanja ovim rizikom. U upravljanju ovim rizikom učestvuju: Odeljenje za poslovni razvoj, Odbori banke (Upravni, Izvršni, Kreditni odbori, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Odbor za upravljanje rizicima), Direkcije za upravljanje rizicima, mreža filijala i poslovnih jedinica kao i ostali organizacioni delovi banke posredno uključeni u proces upravljanja rizikom koncentracije

2.5.2. Ublažavanje rizika koncentracije

Ublažavanje rizika koncentracije Banka sprovodi aktivnim upravljanjem kreditnim portfoliom, kao i prilagođavanjem nivoa izloženosti Banke uspostavljenim limitima izloženosti. Radi obračuna limita izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica Banka može umanjiti izračunatu izloženost (u skladu s odredbama Odluke o upravljanju rizicima) za:

- 1) efekte tehnika ublažavanja kreditnog rizika
- 2) odrežene izloženosti

2.5.3. Izveštavanje o riziku koncentracije

Direkcija za upravljanje rizicima izveštava Odbor za upravljanje rizicima pri Upravnom odboru o:

1. Stanju pokazatelja rizika koncentracije
2. Statusu implementacije usvojenih mera za ublažavanje rizika

Takođe, u okviru Direkcije za upravljanje rizicima, na bazi podataka iz postojeće baze Banke, a u skladu sa Metodologijom NBS za izradu izveštaja o velikim izloženostima banke, izrađuju se propisani izveštaji (VI-LI i VI-GPL) i odgovara za sveobuhvatnost i tačnost istih. Same izveštaje o velikim izloženostima tj. izveštaje koji se na obrascima:

- VI-LI – obrazac o velikim izloženostima banke prema limitima izloženosti i
- VI-GPL – obrazac o velikim izloženostima prema grupi povezanih lica,

u vidu elektronske poruke, u propisanom formatu i u propisanim rokovima, Narodnoj banci Srbije dostavlja ovlašćeno lice iz IT sektora.

2.6. Ciljevi i principi upravljanja rizicima ulaganja Banke

Rizici ulaganja Banke obuhvataju rizike njenih ulaganja u druga pravna lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i rizike ulaganja u sopstvena osnovna sredstva.

Cilj upravljanja rizicima ulaganja sastoji se u tome da Banka identifikuje ukupni obim sopstvenih ulaganja u udelima i/ili akcijama drugih pravnih lica kao i u sopstvena osnovna sredstva i da taj obim ulaganja održava u propisanim granicama u odnosu na svoj kapital (u skladu sa: odredbama Zakona o bankama, Odlukom NBS o upravljanju rizicima ili interno propisanim limitima).

Cilj upravljanja rizikom ulaganja je:

1. uspostavljanje i unapređenje internog sistema upravljanja rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju;
2. minimiziranje i/ili eliminisanje uticaja faktora koji mogu dovesti do gubitaka, odnosno ugroziti finansijski rezultat Banke usled ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva;
3. usklađivanje sa međunarodnim standardima poslovanja;
4. ostvarenje veće stope profitabilnosti uz prihvatljiv nivo rizika ulaganja.

Banka prati i razmatra odnos rizika ulaganja i ostalih vrsta rizika.

2.6.1. Organizacija upravljanja rizicima ulaganja Banke

Radi adekvatnog upravljanja rizicima ulaganja, Banka formira organizacionu strukturu koja odgovara obimu, vrsti i složenosti poslova koje ona obavlja i koja omogućava ostvarivanje utvrđenih ciljeva i principa upravljanja ovim rizicima. U upravljanju ovim rizicima učestvuju: organizacione jedinice Banke, sektori i službe čije poslovne aktivnosti obuhvataju ulaganja banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, kao i organi Banke - Skupština Banke, Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za praćenje poslovanja Banke, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom

2.6.2. Ublažavanje rizika ulaganja Banke

Sprovođenjem mera za ublažavanje rizika ulaganja, rizik se održava na prihvatljivom nivou za procenjeni rizični profil Banke.

Ublažavanje rizika ulaganja u osnovna sredstva podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou i to putem:

- planiranja nabavke i otuđenja osnovnih sredstava na godišnjem nivou
- redovnim sprovođenjem popisa osnovnih sredstava i
- redovnim praćenjem vrednosti osnovnih sredstava.

U zavisnosti od konstatovanih uzroka i determinanti poremećaja rizika ulaganja, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom će Izvršnom odboru predlagati mere i aktivnosti za ublažavanje rizika ulaganja, a pre svega:

- uspostavljanje limita za pojedinačna ulaganja u druga pravna lica
- uspostavljanje limita za ulaganja u grupu povezanih pravnih lica
- ukupnih ulaganja Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva
- prodaju uloga ili akcija u druga pravna lica,
- prodaja akcija ili udela, odnosno prodaja osnovnih sredstava,
- povećanje kapitala.

Na osnovu dobijenih informacija putem izveštaja Direkcija za upravljanje rizicima i predloga Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Izvršni odbor preduzima konkretne mere i aktivnosti na ublažavanju rizika ulaganja

2.6.3. Izveštavanje o rizicima ulaganja Banke

Uspostavljanjem sistema redovnog izveštavanja Upravnog odbora, Izvršnog odbora i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, omogućava se blagovremeno i adekvatno upravljanje rizikom ulaganja Banke.

Banka vrši interno i eksterno izveštavanje o riziku ulaganja.

Interno izveštavanje o riziku ulaganja, u vidu izveštaja Direkcije za upravljanje rizicima dostavlja se Upravnom, Izvršnom odboru i Odboru za upravljanje aktivom i pasivom.

Eksterno izveštavanje o upravljanju rizikom ulaganja, Banka vrši saglasno Odluci o izveštavanju banaka Narodne banke Srbije, kroz izveštaj UB pod nazivom „Pregled ulaganja banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva banke“. Navedeni izveštaj se dostavlja tromesečno Narodnoj banci Srbije u skladu sa rokovima koji su propisani Odlukom o izveštavanju banaka, donetom od strane NBS, u vidu elektronske poruke, u formatu i na način koji su propisani posebnim uputstvom kojim se uređuje elektronsko dostavljanje podataka Narodnoj banci Srbije.

2.7. Ciljevi i principi upravljanja rizikom zemlje

Rizik zemlje predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od dužnika iz inostranstva i posledica je političkih, ekonomskih i socijalnih prilika zemlje dužnika Banke. Rizik zemlje uključuje politički, ekonomski i rizik transfera.

Politički i ekonomski rizik predstavljaju mogućnost nastanak negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled pogoršanja makroekonomske stabilnosti određene zemlje, odnosno strukturnih promena ekonomije određene zemlje.

Rizik transfera predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti, a koje su utvrđene aktima državnih i drugih organizacija zemlje dužnika.

Rizik zemlje se ne odnosi isključivo na zemlju u kojoj se nalazi sedište dužnika Banke, već se uzima u obzir rizik zemlje od čijih subjekata se potražuju sredstva.

2.7.1. Organizacija upravljanja rizikom zemlje

U upravljanju ovim rizikom učestvuju: Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za praćenje poslovanja Banke, Kreditni odbor Banke, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Odeljenje za sredstva i likvidnost, Odeljenje poslovnog razvoja, svaki u domenu svojih nadležnosti, kao i ostali organizacioni delovi koji posredno mogu učestvovati u upravljanju ovim rizikom

2.7.2. Ublažavanje rizika zemlje

Sprovođenjem mera za ublažavanje rizika zemlje, rizik se održava na prihvatljivom nivou za procenjeni rizični profil Banke. Osnovne tehnike kontrole rizika su izbegavanje i smanjivanje rizika, odnosno minimiziranje gubitaka koji mogu nastati usled pogoršanja rejtinga zemlje.

U zavisnosti od konstatovanih uzroka i determinanti poremećaja rizika zemlje, Direkcija za upravljanje rizicima i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom će predlagati Izvršnom odboru sledeće mere i aktivnosti (pojedinačno i/ili kumulativno):

- definisanje novih limita izloženosti,
- obustavljanje dalje kreditno garancijske aktivnosti Banke prema klijentima čija je zemlja porekla ocenjena kao visokorizična,
- naplata potraživanja od klijenata čija je zemlja porekla ocenjena kao visokorizična,
- izbegavanje otvaranja novih računa i novčanih i nenovčanih plasmana prema institucijama, pravnim licima i pojedincima u zemljama koje spadaju u kategoriju visokorizičnih. U slučaju kritičnog rizika, prekida se platni promet sa konkretnom zemljom i vrši se transfer svih sredstava iz te zemlje, ostavljajući samo one iznose sredstava koji predstavljaju već prihvaćenu neopozivu obavezu ove zemlje,
- diversifikacija portfolia kroz smanjenje koncentracije portfolia u pojedinim zemljama,
- obezbeđenje adekvatnih instrumenata obezbeđenja za zemlje/regione koji izlažu Banku neprihvatljivo visokom riziku zemlje.
-

Na osnovu dobijenih informacija i predloga mera dobijenih od Direkcija za upravljanje rizicima i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Izvršni odbor preduzima konkretne mere i aktivnosti na ublažavanju rizika zemlje.

2.7.3. Izveštavanje o riziku zemlje

Uspostavljanjem sistema redovnog izveštavanja Upravnog i Izvršnog odbora kao i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom omogućava se blagovremeno i adekvatno upravljanje rizikom zemlje.

Banka vrši interno i eksterno izveštavanje o riziku zemlje. Interno izveštavanje o riziku zemlje, u vidu izveštaja Direkcije za upravljanje rizicima dostavlja Upravnom i Izvršnom odboru i Odboru za upravljanje aktivom i pasivom. Eksterno izveštavanje o upravljanju rizikom zemlje Banka vrši saglasno regulativi Narodne Banke Srbije.

Direkcija za upravljanje rizicima će vršiti interno izveštavanje gore navedenih odbora samo u slučaju kada postoje neke promene na elementima koji se uključuju u merenje i kontrolu rizika zemlje. U slučaju kada je stanje jednako nuli, izveštavanje nije neophodno vršiti, jer Banka nije izložena riziku.

2.8. Ciljevi i principi upravljanja kamatnim rizikom

Banka je izložena kamatnom riziku zbog neusklađenosti vrsta ugovorenih kamatnih stopa za aktivne nasuprot pasivnih bankarskih poslova identifikovanih u parcijalnim vremenskim intervalima.

Banka je izložena kamatnom riziku u slučajevima neusklađenosti određivanja pasivnih kamatnih stopa ili roka dospeća bančnih obaveza i ponovnog određivanja aktivnih kamatnih stopa ili roka dospeća bančnih potraživanja.

Banka kontroliše izloženosti kamatnom riziku korišćenjem praga za nivo rizika, odnosno određivanjem limita. U cilju merenja izloženosti kamatnom riziku, Direkcije za upravljanje rizicima koristi sledeće metode:

- analizu rizika od ponovnog određivanja cena: merenje rizika ponovnog određivanja cena (standardna analiza šoka kamatnih stopa) i rizik opcija,
- analizu baznog rizika.

Banka utvrđuje izloženost riziku kamatne stope i procenjuje negativne efekte promene stope na finansijski rezultat Banke (bilans uspeha) , kao i na ekonomsku vrednost Banke.

2.8.1. Organizacija upravljanja kamatnim rizikom

Praćenje kamatnog rizika je rezultat redovnog toka informacija i razmene informacija. Uspostavljaju su dva ključna nivoa za praćenje kamatnog rizika:

- Direkcije za upravljanje rizicima prati izloženost kamatnom riziku kroz kreiranje izveštaja o kamatnom riziku,
- ALCO odbor prati izloženost riziku kroz stalnu kontrolu ispunjavanja ciljeva i principa za upravljanje kamatnim rizikom.

Direkcije za upravljanje rizicima će u slučaju da izloženost dostiže 50% postavljenih limita odmah obavestiti menadžera za sredstva i likvidnost, u slučaju da izloženost dostiže 75% postavljenog limita odmah obavestiti ALCO odbor i u slučaju da izloženost riziku dostiže 90% postavljenog limita odmah obavestiti Izvršni odbor.

2.8.2. Ublažavanje kamatnog rizika

Banka ima adekvatan sistem interne kontrole radi obezbeđivanja valjanog procesa upravljanja kamatnim rizikom. Ova kontrola je sastavani deo bančinog ukupnog sistema interne kontrole i pokretač je efikasnog poslovanja, pouzdanog i redovnog izveštavanja i usklađenosti sa važećim zakonima i postavljenom regulativom. Efikasan sistem interne kontrole procesa upravljanja kamatnim rizikom podrazumeva:

- strogo kontrolisano poslovanje,
- odgovarajući proces za identifikovanje i procenu rizika,
- uspostavljanje kontrolnih aktivnosti, procedura i metodologija,
- odgovarajući informacioni sistem i
- stalnu kontrolu usaglašenosti poslovanja sa usvojenim politikama i procedurama.

Odeljenje unutrašnje kontrole periodično sprovodi nezavisne revizije proseca praćenja, merenja i kontrole kamatnog rizika.

2.8.3. Izveštavanje o kamatnom riziku

Banka priprema izveštaje o analizi rizika ponovnog određivanja cena za stavke u bilansu stanja i vanbilasne stavke koje se odnose na kamatne stope za sredstva u RSD i EUR. Aktiva i pasiva razstavaju se u vremenske intervale u skladu sa potencijalnim promenama cena.

Aktiva i pasiva sa fiksnom kamatnom stopom klasifikuje se prema periodu preostalom do dospeća (vek upotrebe), dok se varijabilne kamatne stope kod aktive i pasive ili aktiva i pasiva podložna promeni klasifikuje u skladu sa narednom promenom kamatne stope ili u skladu sa mogućom promenom kamatne stope. Razlike (gaps) kod kamatonosne aktive i pasive i kod vanbilansnih stavki određuju se posebno za sredstva u ispitivanoj stranoj valuti u izveštaju (razlika između aktive i pasive u toku određenog vremeskog perioda).

S obzirom na malo učešće bilansnih i vanbilansnih stavki sa varijabilnom kamatnom stopom, kamatni rizik banke je definisan rizikom ročne neusklađenosti aktive i pasive.

Banka zatvara kamatnu poziciju iz eksternih izvora ili eksternim plasmanima uspostavljanjem kamatnih perioda na način, u meri u kojoj je moguće, kojim se ublažava izloženost kamatnom riziku
Banka takođe radi analizu osetljivosti na pomeranje tržišnih kamatnih stopa na osnovu analize trajanja.

Pregled izloženosti Banke riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2012. godine dat je u Napomeni 4.4.1 uz Finansijske izveštaje.

2.9. Ciljevi i principi upravljanja operativnim rizikom

Pod operativnim rizikom se podrazumeva rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje i pravni rizik. Cilj upravljanja operativnim rizikom sastoji se u tome da Banka: identifikuje događaje koji predstavljaju izvore operativnog rizika, identifikovane događaje klasifikuje u unapred određene kategorije događaja po kojima nastaju gubici, da prati njihovu učestalost i značaj po definisanim linijama poslovanja u skladu s organizacijom i delatnošću Banke, i da formira bazu podataka o događajima nastalim po osnovu operativnog rizika.

2.9.1. Organizacija upravljanja operativnim rizikom

U upravljanju operativnim rizikom učestvuju: organizacione jedinice Banke (filijale, poslovnice, sve organizacione jedinice u centrali banke), kao i Organi Banke (Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za praćenje poslovanja banke i drugi, svaki od njih u svom domenu nadležnosti).

2.9.2. Ublažavanje operativnog rizika

Sprovođenjem mera za ublažavanje pojedinačnih vrsta rizika oni se održava na prihvatljivom nivou za procenjeni rizični profil Banke. Osnovne tehnike kontrole rizika su izbegavanje i smanjivanje rizika, odnosno minimiziranje gubitaka koji mogu nastati usled pogoršanja određenih propisanih i prihvatljivih pokazatelja kao i opšteg kvaliteta portfolija banke.

U zavisnosti od konstatovanih uzroka i determinanti poremećaja operativnog rizika, Direkcija za upravljanje rizicima i Odbor za upravljanje rizicima, će predlagati Izvršnom odboru sledeće mere i aktivnosti (pojedinačno i/ili kumulativno). Neke od mera mogu biti :

- redefinisanje limita izloženosti,
- unapređenje procesa strateškog planiranja i detaljnija analiza okruženja u kome Banka posluje u cilju eventualnog revidiranja usvojenih strategije i poslovne politike Banke

- i slične mere koje dovode do minimizacije operativnog rizika a radi uspostavljanja adekvatnog sistema upravljanja tim rizikom.

Na osnovu dobijenih informacija i predloga mera dobijenih od Direkcije za upravljanje rizicima i Odbora za upravljanje rizicima, Izvršni odbor preduzima konkretne mere i aktivnosti na ublažavanju operativnog rizika.

2.9.3. Izveštavanje o operativnom riziku

Interno izveštavanje o upravljanju operativnim rizikom, u vidu izveštaja Direkcije za upravljanje rizicima, dostavlja se jednom kvartalno Upravnom odboru i Odboru za upravljanje rizicima saglasno Proceduri za upravljanje operativnim rizikom, koji upravlja operativnim rizikom i koji je dužan da jednom tromesečno obavesti Upravni odbor o adekvatnosti uspostavljenog sistema upravljanja operativnim rizikom.

Banka je dužna da, u slučaju nastanka okolnosti koje zahtevaju primenu BCP plana i DRP plana obavesti Narodnu banku Srbije i to u roku od jednog dana, o svim relevantnim činjenicama i okolnostima koje se na to odnose.

3. KAPITAL BANKE

Regulatorni kapital Banke izračunava se u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke (Sl. Glasnik RS, 46/2011 i 6/2013).

Osnovni kapital banke čini:

- akcijski kapital Banke - formiran je pored inicijalnog uloga akcionara i narednim emisijama novih akcija (Napomene uz finansijske izveštaje,
- emisiona premija koja rezultat razlike između emisione cene akcija od 412.550 hiljada RSD i nominalne vrednosti 330.900 hiljada RSD
- gubici iz prethodnih godina
- nematerijalna ulaganja

Dopunski kapital banke čine subordinirani krediti do iznosa koji ne prelazi 50% iznosa osnovnog kapitala i 90% revalorizacionih rezervi Banke.

Odbitne stavke kapitala čini potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama banke u skladu sa tačkom 427, stav 1 Odluke o adekvatnosti kapitala banke.

4. STRUKTURA KAPITALA BANKE

RSD 000	31.12.2012	31.12.2011
KAPITAL BANKE	1,314,730	1,106,120
OSNOVNI KAPITAL	1,022,257	982,546
Nominalna vrednosti uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	1,501,680	1,360,080
Emisiona premija	81,858	81,857
Gubici iz prethodnih godina	381,519	394,799
Nematerijalna ulaganja	82,435	64,592
Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama	97,327	
DOPUNSKI KAPITAL	584,455	491,272
Deo revalorizacionih rezervi banke	73,327	
Subordinirane obaveze	682,310	627,845
Iznos kapitala kojim se prekoračuju ograničenja za dopunski kapital	171,182	136,572
ODBITNE STAVKE KAPITALA	291,982	367,697
Od čega: umanjenje osnovnog kapitala	145,991	183,848
Od čega: umanjenje dopunskog kapitala	145,991	183,848
Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama	291,982	367,697
UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	876,266	798,696
UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	438,464	307,424
Bruto iznos subordiniranih obaveza	682,310	627,845
Iznos regulatornog kapitala u EUR 000	11,768	10,571
Minimalni iznos kapitala prema Odluci o adekvatnosti kapitala Banke u EUR 000	10,000	10,000
Kurs EUR na dan	111.7183	104.6409

Aktivnosti banke na optimizaciji regulatornog kapitala obelodanjene su u Napomeni 31 Izveštaja nezavisnog revizora za 2012. godinu.

5. ADEKVATNOST KAPITALA I PROCES INTERNE PROCENE ADEKVATNOSTI KAPITALA

Pokazatelj adekvatnosti kapitala

Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke izračunava se u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke (Sl. Glasnik RS, 46/2011 i 6/2013) i na dan 31.12.2012. iznosi 27,31% što je iznad minimalnog limita od 12% definisanog Odlukom.

RSD 000	31.12.2012			31.12.2011		
	Iznos	Pokrivenost osnovnim kapitalom	Pokrivenost dopunskim kapitalom	Iznos	Pokrivenost osnovnim kapitalom	Pokrivenost dopunskim kapitalom
KAPITAL	1,314,730			1,106,120		
UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	876,266			798,696		
UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	438,464			307,424		
KAPITALNI ZAHTEV	577,683			463,944		
KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	506,388	506,388	0	397,446	397,446	0
Standardizovan pristup (SP)	4,219,899			3,312,052		
SP klase izloženosti	4,219,899			3,312,052		
KAPITALNI ZAHTEV za tržišne rizike	0	0	0	7,766	7,766	0
Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	0	0	0	7,766	7,766	0
Kapitalni zahtev za devizni rizik	0	0	0	7,766	7,766	0
KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	71,295	71,295	0	58,732	58,732	0
Kapitalni zahtevi za OPERATIVNI RIZIK izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	71,295	71,295	0	58,732	58,732	0
POKRIVENOST KAPITALNIH ZAHTEVA	577,683	547,187	0	463,944	463,944	0
POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	27.31%			28.61		

5.1. Podaci, odnosno informacije koji se odnose na adekvatnost kapitala i proces interne procene adekvatnosti kapitala

5.1.1. Podaci, odnosno informacije koji se odnose na proces interne procene adekvatnosti kapitala

Jedan od ključnih elemenata u Bazel II okviru je zahtev za internom procenom adekvatnosti kapitala (ICAAP). Regulatorni zahtevi koji se odnose na Stub II i ICAAP su u velikoj meri zasnovani na principima.

Ključni zahtevi ovog procesa koji su definisani Odlukom Narodne banke Srbije o upravljanju rizicima banaka su: ICAAP treba da bude dokumentovan, da odgovara prirodi, obimu i složenosti aktivnosti Banke, u skladu sa Strategijom i politikom Banke za upravljanje rizicima, kao i strategijom i planom upravljanja kapitalom Banke, zasnovan na identifikaciji, merenju i proceni rizika, da pruža sveobuhvatnu procenu rizika, kao i da pokriva sve materijalno značajne rizike kojima je Banka izložena ili može biti izložena, bude integralni deo procesa upravljanja Bankom i donošenja odluka u Banci.

Ovaj proces čine: identifikacija rizika i procena njihove materijalne značajnosti, procena pojedinačnih kapitalnih zahteva i proračun ukupnog internog kapitala, kao i planiranje koje obuhvata, pre svega, praćenje bančinog profila rizika, kapitalne pozicije i performansi u poređenju sa ICAAP planovima, kao i redovno sprovođenje stres testiranja za sve materijalno značajne rizike i za interni kapital.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je materijalno značajan za Opportunity banku i interni kapitalni zahtevi će se obračunavati za ovu vrstu rizika. Opportunity banku se opredelila za standardizovani pristup po Odluci NBS o adekvatnosti kapitala banke (Službeni glasnik RS, broj 46/2011 i 6/2013).

Kreditnim rizikom ponderisana aktiva banke predstavlja zbir vrednosti pozicija bilansne aktive i vanbilansnih stavki pomnoženih odgovarajućim ponderima kreditnog rizika. Vrednost pozicija bilansne aktive, radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom, jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih pozicija umanjenoj za ispravke vrednosti i za potrebnu rezervu za procenjene gubitke.

Za potrebe stres testiranja, Banka postavlja scenario u kome će se kvalitet kreditnog portfolija pogoršati usled pada tržišne vrednosti nekretnina nad kojima banka ima uspostavljenju hipoteku.

Rizik koncentracije

U okviru kreditnog rizika, posebno se razmatra rizik koncentracije. Rizik koncentracije najviše je izražen u portfoliju privrede, jer je portfolio stanovništva diverzifikovan pa se ne očekuje da koncentracija u ovom portfoliju bude značajna.

Za potrebe Interne procene adekvatnosti kapitala za rizik koncentracije banka odabira metodu Herfindahl – Hirschman indeksa koncentracije. Razlog za odabir je što je ova metoda pokazala da daje kvalitetne rezultate koji su u skladu sa stvarnim rizikom koncentracije portfolija po sektorima, geografski i vrsti proizvoda.

HHI indeks se izračunava kao zbir kvadrata učešća odabrane grupe u portfoliju banke i predstavlja indikator koncentracije odnosno daje proporcionalno veći značaj učešću velikih grupa.

HHI indeks predstavlja sumu kvadrata strukture učešća stavki određenog segmenta u portfoliju.

$$\text{HHI} = \sum_{i=1}^n (x_i^2)$$

HHI indeks se obračunava za naredna tri segmenta u kreditnom portfoliju:

1. sektorski,
2. geografski,
3. vrsta proizvoda

Stres test rizika koncentracije podrazumeva scenario najgoreg slučaja specifičnih za segment portfolija.

Analiziraju se dva scenarija:

1. Scenario elementarne nepogode (suša, poplava, zemljotresi, jaka zima...)
2. Scenario ekonomskog pada (svetska ekonomska kriza, bankrot, nemiri...)

Kreditno devizni rizik

Banka se opredelila za VaR metodologiju zbog toga što ista daje jasne i kvalitetne rezultate u pogledu izloženosti promeni kursa.

Kapitalni zahtev za kreditno - devizni rizik za sve poslovne aktivnosti banke izračunava se na bazi VaR metodologije procene potencijalnih gubitaka po otvorenim pozicijama.

Interni kapitalni zahtev za kreditno devizni rizik jeste suma svih maksimalnih mogućih gubitaka po osnovu deviznog rizika ponderisana sa maksimalnim godišnjim odnosom VaR i stvarne promene kursa. Zbir rezultata po obračunu za sve valute pojedinačno.

$$BBn = \text{SUM}(Xn) * Zn$$

Tržišni rizik **Devizni rizik**

Banka se opredelila da koristi pristup za računanje kapitalnog zahteva za devizni rizik u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala jer je uticaj promene kursa na bankarsku knjigu uzet u obzir u okviru kreditno-deviznog rizika. Banka se opredelila da koristi pristup za računanje kapitalnog zahteva za ostale tržišne rizike u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala iz razloga što ne postoje aktivnosti u okviru knjige trgovanja.

Operativni rizik

Banka se opredelila za kombinovanu metodu jer smatra da je pored regulatornog zahteva za operativni rizik neophodno uzeti u obzir događaje koji su zabeleženi u bazi operativnog rizika pod konzervativnom pretpostavkom da će se ista vrednost događaja iz prethodne godine dogoditi i u narednoj, kao i da svaki sudski spor u kojem je banka tužena može dovesti do gubitaka po finansijski rezultat banke.

Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunava se na način propisan u Odluci o adekvatnosti kapitala i ovom iznosu se dodaju interni kapitalni zahtevi za operativni rizik na osnovu zabeleženih događaja u bazi

operativnog rizika i iznos internih kapitalnih zahteva po pravnim radnjama pokrenutim protiv banke (sudskim sporovima i potencijalnim kaznama regulatornih tela).

Kapitalni zahtev za pravni rizik u okviru operativnog rizika se računa na bazi iznosa potencijalne kazne/spora i profesionalne procene pravnog zastupnika banke.

Očekivani ishod je procena pravnog zastupnika banke u vezi sa konačnim ishodom predmeta i svakom ishodu je dodeljena određen procenat internog kapitalnog zahteva.

U zavisnosti od procene za svaki pojedini slučaj Banka računa kapitalni zahtev kao zbir svih proizvoda iznosa predmeta po aktivnom sudskom sporu i potencijalnim kaznama regulatornih tela (E) i procenata očekivanih ishoda (F)

Ukupni interni kapitalni zahtev = $\sum_{i=1}^n (E_n * F_n)$

Kamatni rizik

Potencijalni gubitak kapitala meri se standardnom scenario analizom rizika ponovnog određivanja cena.

Banka računa potencijalni gubitak kapitala tako što sravnjuje pozicije za svaki vremenski raspon, što će dovesti do pojedinačne kratke ili duge pozicije za svaki vremenski raspon. Neto pozicija predstavlja sumu bilansnih i vanbilansnih stavki, uzimajući u obzir da aktiva ima pozitivan, a pasiva negativan predznak.

Dobijene duge i kratke pozicije ponderišu se faktorom koji ukazuje na osetljivost pozicija u različitim vremeskim intervalima na moguće promene kamatnih stopa.

Kapitalni zahtev za kamatni rizik za sve poslovne aktivnosti banke izračunava se putem šok testa za paralelno pomeranje aktivnih i pasivnih kamatnih stopa za 200 baznih poena

Rizik likvidnosti

Kapitalni zahtev za rizik likvidnosti izračunava se na bazi stres scenarija povlačenja najvećih dinarskih i najvećih eurskih depozita fizičkih i pravnih lica, kao i stres scenarija očekivanog povlačenja na ukupnom portfoliju oročenih depozita koji dospevaju u periodu preko 3 meseca.

Procena ostalih značajnih rizika koji se ne mogu precizno kvantifikovati

Metoda za procenu internih kapitalnih zahteva za ostale značajne rizike koji se ne mogu kvantifikovati zasniva se na povećanju internog kapitala korišćenjem odgovarajućeg procenta na iznos kapitala. Pojedinačno strateški, reputacioni i ostali rizici se ne posmatraju kao materijalno značajni, međutim kombinacija tj. zbir tih rizika mogu imati materijalni značaj za poslovanje banke.

Banka je sistemom za upravljanje rizicima obezbedila da ICAAP proces ispunjava sledeće uslove:

- Zasnovan je na procesu identifikacije i merenja, odnosno procene rizika;
- Pruža sveobuhvatnu procenu rizika, kao i praćenje značajnih rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju;
- Obezbeđuje adekvatan interni kapital u skladu s rizičnim profilom banke;
- ICAAP je na odgovarajući način uključen u sistem upravljanja bankom i donošenja odluka u banci;
- ICAAP je predmet redovne analize, praćenja i provere

5.2. Podaci, odnosno informacije koji se odnose na adekvatnost kapitala banke u skladu sa regulatornim zahtevima

5.2.1. Iznos kapitalnog zahteva za kreditni rizik za klase izloženosti (standardizovani pristup)

KAPITALNI ZAHTEVI PO VRSTAMA RIZIKA	u hiljad. RSD
Kapitalni zahtev za kreditni rizik	
Izloženosti prema državama i centralnim bankama	0
Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	94
Izloženost prema javnim administrativnim telima	0
Izloženost prema međunarodnim razvojnim bankama	0
Izloženost prema međunarodnim organizacijama	0
Izloženost prema bankama	5,470
Izloženost prema privrednim društvima	73,690
Izloženost prema fizičkim licima	383,896
Visokorizične izloženosti	0
Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica	0
Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove	0
Ostale izloženosti	43,237
<i>Ukupan kapitalni zahtev za kreditni rizik</i>	506,387
od čega:	
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	1,076
Dospela nenaplaćena potraživanja	7,604
Kapitalni zahtev za tržišne rizike	
Kapitalni zahtev za devizni rizik	0
<i>Ukupan kapitalni zahtev za tržišni rizik</i>	0
Kapitalni zahtev za operativni rizik	71,295
<i>Ukupan kapitalni zahtev za operativni rizik</i>	71,295
UKUPAN IZNOS KAPITALNIH ZAHTEVA	577,682
POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA %	27,31

5.2.2. Kapitalni zahtev za tržišne rizike

Kada su u pitanju tržišni rizici, Banka saglasno Odluci o adekvatnosti izračunava kapitalni zahtev za devizni rizik. Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promene deviznog kursa, a banka mu može biti izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i u knjizi trgovanja. Kapitalni zahtev za devizni rizik izračunava se množenjem zbir ukupne neto otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu sa 12%. Iznos kapitalnog zahteva za devizni rizik na dan 31.12.2012. godine iznosi: 0 hiljada dinara, jer Banka nije bila dužna da računa kapitalni zahtev za devizni rizik pošto je zbir ukupne neto otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu manji od 2% kapitala banke izračunatog u skladu sa odredbama Odluke o adekvatnosti kapitala banke.

5.2.3. Kapitalni zahtev za operativni rizik

Banka izračunava kapitalni zahtev za operativni rizik primenom pristupa osnovnog indikatora, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala Narodne banke Srbije. Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora jednak je iznosu trogodišnjeg proseka indikatora izloženosti pomnoženog stopom kapitalnog zahteva od 15%. Trogodišnji prosek indikatora izloženosti predstavlja aritmetičku sredinu vrednosti tog indikatora za prethodne tri godine. Ako je za bilo koju od prethodne tri godine indikator izloženosti bio negativan ili jednak nuli, taj iznos se ne uključuje u izračunavanje trogodišnjeg proseka, već se ovaj prosek izračunava kao odnos zbira pozitivnih vrednosti indikatora izloženosti i broja godina u kojima su ostvarene te vrednosti.

Indikator izloženosti se izračunava kao zbir neto prihoda od kamata i neto nekamatonskih prihoda na osnovu sledećih elemenata:

- prihoda i rashoda kamata
- prihoda od dividendi i učešća
- prihoda i rashoda naknada i provizija
- prihoda i rashoda od promene vrednosti imovine i obaveza
- prihoda i rashoda od kursnih razlika
- ostalih prihoda iz redovnog poslovanja.

U izračunavanje indikatora izloženosti ne uključuju se:

- rashodi indirektnih otpisa plasmana po osnovu bilansnih pozicija
- rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije
- ostali rashodi iz redovnog poslovanja
- realizovani dobiti/gubici po osnovu finansijske imovine namenjene trgovanju
- ostali prihodi koji ne potiču iz redovnog poslovanja.

Kapitalni zahtev za operativni rizik na dan 31.12.2012. godine iznosi : 71.295 hiljada dinara.

Sledeća tabela prikazuje indikator izloženosti za tri godine kao i njihov aritmetički prosek u hiljadama dinara:

Osnovni pristup

Period	Indikator izloženosti	Stopa kapitalnog zahteva	Obračun
01.01.2009-31.12.2009	423,051	15%	63,458
01.01.2010-31.12.2010	454,372	15%	68,156
01.01.2011-31.12.2011	548,477	15%	82,272
Ukupno (trogodišnji prosek)	475,300	15%	71,295

6. PODACI, ODNOSNO INFORMACIJE KOJI SE ODOSE NA IZLOŽENOSTI RIZICIMA I PRISTUPE ZA MERENJE, ODNOSNO PROCENU RIZIKA

6.1. Kreditni rizik

6.1.1. Obezvredjenje bilansne aktive i utvrđivanje verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama – definicije pojmova

Dospela, nenaplaćena potraživanja

Dospelim nenaplaćenim potraživanjem Banka smatra:

- situaciju kada dužnik kasni u izmirenju svojih obaveza više od 90 dana od dana dospeća predmetne obaveze u bilo kojem materijalno značajnom iznosu, pri čemu se docnja u izmirenju obaveza računa u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.
- izrazito lošu kreditnu sposobnost klijenta gde finansijsko stanje ukazuje na nemogućnost naplate u bližoj budućnosti
- dužnike u procesu stečaja, likvidacije ili neke vrste finansijskog restrukturiranja,

Banka redovno procenjuje obezvređenje bilansne aktive i vanbilansnih stavki izloženih kreditnom riziku. Procenjivanje obezvređenja (ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama) se vrši individualno i grupno, a u skladu sa zahtevima MRS 39 - Finansijski instrumenti: Priznavanje i merenje, MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva i MSFI 7 - Finansijski instrumenti: Obelodanjivanje.

Ukoliko postoje objektivni dokazi da su finansijski instrumenti obezvređeni, odnosno da Banka u ugovorenim rokovima ili iznosima neće biti u mogućnosti da naplati svoja potraživanja, sadašnja vrednost budućih novčanih tokova ne odlikava realno stvarnu vrednost finansijskih instrumenata, odnosno da će isti biti manji od njihove knjigovodstvene vrednosti, vrši se ispravka vrednosti takvog plasmana radi svođenja na nadoknadivu (realnu) vrednost.

Objektivnim dokazom obezvređenja finansijskog instrumenta generalno se smatra saznanje o: postojanju značajnih finansijskih teškoća dužnika, stvarnom kršenju ugovornih obaveza, kao što je kašnjenje u izmirenju dospelih obaveza u odnosu na inicijalni datum dospeća preko 90 dana na dan vršenja analize ili neispunjenje drugih ugovornih odredbi; visokoj verovatnoći bankrotstva, stečaja ili drugog oblika finansijskog restrukturiranja dužnika; nestanku aktivnog tržišta usled finansijskih teškoća i istorijskom trendu naplate potraživanja koji ukazuje da celokupni nominalni iznos potraživanja neće biti naplaćen.

Procena i obezvređenje bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama i obracun ispravke vrednosti za bilansnu aktivu / rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama koji se vrsi na grupnoj osnovi

Portfolio malih potraživanja podrazumeva iznos ukupnih potraživanja dužnika (pre umanjena za iznos ispravke vrednosti) koji na dan obračuna nije veći od 1.500.000 rsd a dužnik je u docnji ispod 60 dana na dan klasifikacije

U zavisnosti od procenjenog rizika, banka klasifikuje plasmane u sledeće grupe:

A grupa

U ovu grupu plasmana spadaju klijenti koji izmiruju svoje obaveze do 30 dana.

A1 i A2 - ovi plasmani se procenjuju kao plasmani koji ce se u potpunosti naplatiti, od duznika se ne ocekiju problemi u naplati, smatra se da ce se obaveze prvenstveno otplatiti u skladu sa ugovorom iz gotovinskog toka duznika i samo izuzetno iz sekundarnih izvora za koje postoji procena da se njihovom

realizacijom može nadoknaditi celokupna knjigovodstvena vrednost potraživanja uvećana za sve troškove koje bi Banka eventualno imala u slučaju naplate iz sekundarnih izvora. Plasmani iz ovih podgrupa zahtevaju samo uobičajeno nadgledanje.

Dužnici čiji se plasmani klasifikuju u ove podgrupe rizika imaju adekvatne prihode, i razvojne potencijale na tržištu i zadovoljavajuću kreditnu istoriju u Banci.

Uprkos gore navedenog, u podgrupu A1 mogu se klasifikovati plasmani koji pripadaju dužnicima koji spadaju u grupu dužnika niže kreditne sposobnosti, pod uslovom da su pokriveni prvoklasnim sredstvima obezbeđenja naplate u visini plasiranih sredstava.

Plasmani podgrupe A1 predstavljaju praktično nepostojeci rizik a podgrupe A2 minimalan rizik.

B grupa

U ovu grupu plasmana spadaju klijenti koji izmiruju svoje obaveze od 31-180 dana

B1 i B2 podgrupa - Dužnici ove podgrupe su oni čiji je materijalni status još uvek zadovoljavajući, ali dužnik nije dovoljno jak da izdrži veće poremećaje u svom poslovanju. Ova podgrupa plasmana zahteva dodatno nadgledanje i praćenje stanja dužnika, promena i kretanja njegovih poslovnih aktivnosti.

Banka procenjuje da postoji verovatnoća da će biti u mogućnosti da naplati ukupnu vrednost plasmana iz ove podgrupe, bez obzira na mogućnost da će morati da iskoristi neke od instrumenata obezbeđenja, to jest, da realizuje dati kolateral.

B3 i B4 podgrupa - Dužnici ove podgrupe su oni čiji je materijalni status još uvek zadovoljavajući, ali dužnik pokazuje određene poteškoce u svom poslovanju što se odrazava u povremenom kasnjenju u izmirivanju obaveza. Ova podgrupa plasmana zahteva pojačani monitoring i praćenje stanja dužnika, promena i kretanja njegovih poslovnih aktivnosti kao i uzroka koji su doveli do zastoja u redovnoj otplati i projekciju buduće stanja poslovanja klijenta.

Postoji velika mogućnost da za plasmane iz ovih podgrupa Banka svoja potraživanja pokuša da naplati iz sekundarnih izvora, aktiviranjem nekog od primljenih sredstava obezbeđenja, nakon rezultata monitoringa koji ukazuju da će se problemi u naplati iz primarnih izvora nastaviti i u budućem periodu.

B5 podgrupa – Plasmani ove podgrupe pripadaju dužnicima koji ne ispunjavaju obaveze i imaju evidentno kašnjenje u odnosu na otplatu rata plasmana

Monitoring ovih plasmana ukazuje na ozbiljnije probleme u poslovanju sa trendom pogorsanja i smanjenja mogućnosti da klijent opet blagovremeno ispunjava svoje obaveze iz primarnih izvora otplate. Nakon procene monitoringa za klijente iz ove podgrupe je veoma karakteristično da Banka pokuša da naplati svoja potraživanja aktiviranjem primljenih kolaterala i / ili utuženjem.

Još uvek postoji određena mogućnost da se plasman ili deo plasmana naplati ali se obično taj rok znatno produžava.

C grupa

U ovu grupu plasmana spadaju klijenti koji imaju kasnjenja u izmirivanju svojih obaveza preko 180 dana. Plasmani grupe rizika C pokazuju slabosti u toj meri da je naplata u većini slučajeva dovedena u pitanje, sa mogućnošću gubitka u većim razmerama.

Verovatnoća da će se otplatiti je toliko mala da se ne preporučuje bilo kakvo dalje čuvanje takvih plasmana kao sredstava Banke. Naplativost takvih plasmana u potpunosti zavisi od mera prinudne naplate u bilo kom vidu.

Plasmani klasifikovani u grupu rizika C su oni čija bi vrednost naplate ako bi se ostvarila, smanjena na aktuelnu vrednost bila procenjena verovatno na minimum od knjigovodstvene vrednosti.

Procenat za ispravku vrednosti za bilansnu aktivu / rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama plasmana iz grupe C u rasponu od 85-100% utvrdjen je iz razloga što postoji velika verovatnoća da se plasman neće naplatiti, odnosno da će biti otpisan u skladu s odredbama Kreditne politike Banke.

Procena i obezvređenje bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama i obračun ispravke vrednosti za bilansnu aktivu / rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama koji se vrši na pojedinačnoj osnovi - pojedinačno značajne izloženosti

Banka obezvređenje bilansne aktive i verovatan gubitak po osnovu vanbilansnih stavki za pojedinačno značajna potraživanja procenjuje na pojedinačnoj osnovi.
Procena obezvređenja bilansne aktive na pojedinačnoj osnovi obuhvata utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza ovog obezvređenja, procenu sadašnje vrednosti budućih novčanih tokova i obračun iznosa tog obezvređenja za svako pojedinačno potraživanje od dužnika koje je uključeno u ovu procenu.

Objektivan dokaz o obezvređenju bilansne aktive na pojedinačnoj osnovi postoji:

- ako finansijsko stanje dužnika ukazuje na znatne probleme u njegovom poslovanju;
- ako postoje podaci o neizmirenju obaveza, o učestalom kašnjenju u otplati kamata i/ili glavnice ili o neispunjavanju drugih ugovornih odredaba;
- ako banka, usled finansijskih teškoća dužnika, bitno promeni uslove otplate potraživanja u odnosu na one koji su prvobitno ugovoreni;
- ako postane izvesno da će biti pokrenut stečajni postupak nad dužnikom ili druga vrsta njegove finansijske reorganizacije.

Za sva potraživanja koja ne pripadaju portfoliju malih potraživanja (kod kojih je iznos ukupnih potraživanja dužnika, pre umanjenja za iznos ispravke vrednosti za bilansnu aktivu / rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na dan obracuna veci od 1.500.000 RSD), a kod kojih je po proceni Banke doslo do porasta kreditnog rizika (u momentu klasifikacije kasnjenja su veca od 60 dana) procena obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama i obracun ispravke vrednosti za bilansnu aktivu / rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama ce se vrsiti na pojedinačnoj osnovi

Kriterijum za identifikaciju potraživanja za koja se procena iznosa obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama vrši na pojedinačnoj osnovi jeste okvirno trostruka vrednost proseka svih odobrenih i isplaćenih kredita u portfoliju banke.

Direkcija za upravljanje rizicima redovno prati strukturu i veličinu portfolija banke na pojedinačnom i ukupnom nivou i ukoliko je potrebno postavljeni limit prilagođava kriterijumu pojedinačno značajne izloženosti u datim okolnostima , u zavisnosti od vrste , veličine i učestalosti promena.

7. Obračun kapitalnog zahteva za kreditni rizik

Ukupna aktiva ponderisana kreditnim rizikom predstavlja zbir aktive ponderisane kreditnim rizikom izračunate korišćenjem standardizovanog pristupa, i aktive ponderisane kreditnim rizikom za rizik izmirenja/ispоруke.

Banka na dan 31.12.2012. nije bila izložena riziku izmirenja/ispоруke

Banka za izračunavanje aktive ponderisane kreditnim rizikom koristi standardizovani pristup

U sledećim tabelama dat je pregled bruto izloženosti, pre primene tehnike ublažavanja kreditnog rizika (svi iznosi su dati u hiljadama dinara)

7.1. Ukupan iznos izloženosti banke po klasama izloženosti

Pregled ukupnog i prosečnog iznosa bruto izloženosti, pre primene tehnike ublažavanja kreditnog rizika, po klasama izloženosti:

Klase izloženosti	Bruto izlož. na dan 31.12.12	Bruto izlož. na dan 31.12.11	Prosečna bruto izloženost
izloženosti prema državama i centralnim bankama	1,408,558	897,726	1,153,142
izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lok. samouprave	1,568	0	784
izloženosti prema javnim administrativnim telima	0	0	0
izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	1,352	0	676
izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0	0
izloženosti prema bankama	186,301	199,375	192,838
izloženosti prema privrednim društvima	636,418	620,738	628,578
izloženosti prema fizičkim licima	4,498,516	3,477,943	3,988,230
izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	200,083	30,485	115,284
dospela nenaplaćena potraživanja	432,663	348,715	390,689
visokorizične izloženosti	0	0	0
izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica	0	0	0
izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove	0	0	0
ostale izloženosti	784,217	512,766	648,492
Ukupno:	8,149,676	6,087,748	7,118,712

7.2. Raspodela izloženosti Banke prema geografskim celinama

U narednoj tabeli daje se prikaz geografske raspodele svih bruto izloženosti prema materijalno značajnim oblastima, po klasama izloženosti:

Region	Izloženost prema državama i centralnim bankama	Izloženosti prema bankama	Izloženosti prema fizičkim licima	Izloženosti prema jedinicama teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	Izloženosti prema privrednim društvima	Ostale izloženosti
NOVI SAD			955,692	1,568		280,273	3,006
SUBOTICA			529,279			184,820	4
BEOGRAD			1,114,608			187,891	10,327
KRAGUJEVAC			1,245,353			80,263	4,119

NIŠ			756,961			151,506	1,377
ČAČAK			273,090			1,491	
SRBIJA	1,408,558	27,671	2,609				765,537
AUSTRIJA			921				
NEMAČKA		150,330					
CRNA GORA		6,908					
VELIKA BRITANIJA					1,352		
HOLANDIJA		1,391				2,771	
Ukupno	1,408,558	186,300	4,878,513	1,568	1,352	889,015	784,370

7.3. Raspodela izloženosti Banke prema sektorskoj pripadnosti (s pripadajućom ispravkom vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama kao i prikaz dospelih nenaplaćenih potraživanja s pripadajućom ispravkom vrednosti)

Klasa izloženosti prema državama i centralnim bankama

Sektor	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti bilansne aktive	Rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	Od toga dospelja potraživanja	Ispravka vrednosti dospelih potraživanja
Državni organi i institucije	280,358	0	0	0	0
Centralna banka	1,128,200	0	0	0	0
Ukupno	1,408,558	0	0	0	0

Klasa izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama

Sektor	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti bilansne aktive	Rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	Od toga dospelja potraživanja	Ispravka vrednosti dospelih potraživanja
Banke	1,352	0	0	0	0
Ukupno	1,352	0	0	0	0

Klasa izloženosti prema bankama

Sektor	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti bilansne aktive	Rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	Od toga dospelja potraživanja	Ispravka vrednosti dospelih potraživanja
Domaće banke	19,378	1	0	0	0
Strane banke	157,238	0	0	0	0
Finans. instit. i osiguranje	9,685	0	7	0	0
Ukupno	186,301	1	7	0	0

Klasa izloženost prema fizičkim licima

Sektor	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti bilansne aktive	Rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	Od toga dospelja potraživanja	Ispravka vrednosti dospelih potraživanja
Poljoprivreda, šumarstvo, ribolov	1,808,157	58,589	12	124,263	55,694
Građevinarstvo	41,237	1,070	2	1,890	784
Preduzetnici	1,168,828	61,418	0	103,040	57,000
Proizvodnja, rudarstvo	246,589	10,275	4	27,642	9,085
Poslovanje nekretninama	127,720	5,719	5	8,988	5,298
Uslužne delatnosti	260,386	10,967	13	24,681	9,727
Trgovina	386,614	32,568	17	50,508	29,525
Fizička lica	752,987	27,946	0	31,965	27,088
Ostalo	85,996	4,881	0	7,021	4,849
Ukupno	4,878,514	213,433	53	379,998	199,050

Klasa izloženost prema privrednim društvima

Sektor	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti bilansne aktive	Rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	Od toga dospelja potraživanja	Ispravka vrednosti dospelih potraživanja
Poljoprivreda, šumarstvo, ribolov	65,085	749	0	0	
Građevinarstvo	0	0	0	0	
Preduzetnici	154,814	302	3	0	
Proizvodnja, rudarstvo	235,786	25,016	6	30,605	16,833
Poslovanje nekretninama	31,330	92	0	0	
Uslužne delatnosti	124,826	486	10	0	
Trgovina	251,911	1,959	2	0	
Ostalo	25,261	12,286	0	21,907	12,286
Ukupno	889,013	40,890	21	52,512	29,119

Izloženosti prema jedinicama teritorijalne autonomije i lokalne samouprave

Sektor	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti bilansne aktive	Rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	Od toga dospelja potraživanja	Ispravka vrednosti dospelih potraživanja
Lokalna samouprava	1,568	2	0	0	0
Ukupno	1,568	2	0	0	0

Klasa ostale izloženosti

Sektor	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti bilansne aktive	Rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	Od toga dospelja potraživanja	Ispravka vrednosti dospelih potraživanja
Banka	765,537	0	0	0	0
Trgovina	4,313	96	0	0	0

Ostalo	14,520	105	0	153	84
Ukupno	784,370	201	0	153	84

7.4. Raspodela izloženosti po klasama izloženosti , prema preostalom dospeću

Klase izloženosti	Do mesec dana	Između 1 i 3 meseca	Između 3 meseca i 1 godine	Između 1 i 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Izloženosti prema državama i centralnim bankama	1,408,371	172	0	14	0	1,408,558
Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	0	1,568	0	0	0	1,568
Izloženost prema javnim administrativnim telima	0	0	0	0	0	0
Izloženost prema međunarodnim razvojnim bankama	1,352	0	0	0	0	1,352
Izloženost prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	0	0	0
Izloženost prema bankama	179,893	5,330	1,078	0	0	186,301
Izloženost prema privrednim društvima	34,983	17,028	79,750	592,260	164,993	889,013
Izloženost prema fizičkim licima	234,724	113,719	742,940	3,655,682	131,448	4,878,514
Visokorizične izloženosti	0	0	0	0	0	0
Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica	0	0	0	0	0	0
Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene inv. fondove	0	0	0	0	0	0
Ostale izloženosti	766,073	31	4,624	10,241	3,401	784,370
Ukupno	2,625,396	137,848	828,391	4,258,197	299,843	8,149,676

7.5. Promene na ispravkama vrednosti bilansnih potraživanja i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

Elementi	Početno stanje na dan 01.01.2012.	Povećanje u periodu	Smanjenje u periodu	Direktan otpis u periodu	Ostala prilagođavanja u periodu (kursne razlike)	Obračunat o krajnje stanje na dan 31.12.2012.
Iznos obezvređenja bilansne aktive	246,067	90,921	-71,264	-29,786	18,594	254,532
Iznos verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama	21	75	-15	0	0	81

UKUPNO:	246,088	90,996	-71,279	-29,786	18,594	254,613
----------------	----------------	---------------	----------------	----------------	---------------	----------------

7.6. Raspodela izloženosti prema kategorijama klasifikacije po vrstama druge ugovorne strane sa pripadajućom obračunatom i potrebnom rezervom (po Odluci NBS o klasifikaciji)

Tip klijenta	A		
	Izloženost	Obračunata rezerva	Potrebna rezerva
Pravno lice	541,198	0	0
Preduzetnik	929,871	0	0
Poljoprivrednik	1,956,050	0	0
Stanovništvo	260,329	0	0
Ostali	176,977	0	0
Ukupno	3,864,425	0	0

Tip klijenta	B		
	Izloženost	Obračunata rezerva	Potrebna rezerva
Pravno lice	820,809	15,846	14,835
Preduzetnik	21,390	428	360
Poljoprivrednik	81,480	1,603	1,173
Stanovništvo	4,026	81	64
Ostali	0	0	0
Ukupno	927,705	17,958	16,432

Tip klijenta	V		
	Izloženost	Obračunata rezerva	Potrebna rezerva
Pravno lice	132,470	19,870	17,694
Preduzetnik	33,698	5,055	4,621
Poljoprivrednik	18,674	2,774	2,484
Stanovništvo	1,674	251	220
Ostali	0	0	0
Ukupno	186,516	27,950	25,019

Tip klijenta	G		
	Izloženost	Obračunata rezerva	Potrebna rezerva
Pravno lice	150,152	45,046	41,072
Preduzetnik	222,942	66,873	62,997
Poljoprivrednik	15,192	4,480	2,320
Stanovništvo	947	284	85
Ostali	0	0	0
Ukupno	389,233	116,683	106,474

Tip klijenta	D		
	Izloženost	Obračunata rezerva	Potrebna rezerva

Pravno lice	215,941	215,941	118,651
Preduzetnik	104,622	104,622	48,332
Poljoprivrednik	109,024	109,024	55,976
Stanovništvo	31,161	31,161	4,873
Ostali	13,823	13,823	13,823
Ukupno	474,571	474,571	241,655

8. Kreditni rejtinzi

Banka može nivo kreditnog kvaliteta izloženosti odrediti na osnovu:

- 1) Kreditnog rejtinga dužnika, odnosno kreditnog rejtinga finansijskog instrumenta koji je dodelila izabrana agencija za rejting, a sve u skladu sa odredbama Odluke o adekvatnosti kapitala,
- 2) Kreditne procene agencija za kreditiranje izvoza (Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj – OECD) za određivanje kreditnog kvaliteta izloženosti prema državama i centralnim bankama.

Imajući u vidu prethodno navedeno Banka prilikom određivanja pondera kreditnog rizika za izloženosti prema državama i centralnim bankama koristi kreditnu procenu države koje su sporazumno odredile agencije za kreditiranje izvoza, potpisnice Sporazuma Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj Banka kvartalno proverava objavljene rejtinge i u skladu sa tim primenjuje odgovarajuće izmene. Primenjeni ponderi kreditnog rizika u zavisnosti od kategorije najmanjih premija osiguranja izvoza su prikazani u sledećoj tabeli:

Kategorije	0	1	2	3	4	5	6	7
Ponder	0%	0%	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Za izloženosti prema bankama Banka je koristila kreditne rejtinge Agencija za kreditiranje izvoza (AKI) koje dodeljivanje rejtinga obavljaju u skladu sa metodologijom OECD-a. Banka nije koristila kreditne rejtinge AEKR

Postupak pridruživanja kreditnog rejtinga određenom licu vrši se automatski, kroz odgovarajuću aplikaciju, na osnovu čega se lica raspoređuju u odgovarajući kreditni kvalitet, a u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

U narednoj tabali nalazi se prikaz iznosa izloženosti kreditnog rizika za klase izloženosti za koje Banka primenjuje rejtinge AKI u obračunu potrebnog kapitala.

Kreditni kvalitet	Ponder rizika (%)	Bruto iznos izloženosti pre primene tehnika ublažavanja rizika
1	0	0
od čega: bez kreditnog rejtinga podobne agencije za rejting		0
2	20	178,752
od čega: bez kreditnog rejtinga podobne agencije za rejting		27,031
3	50	640
od čega: bez kreditnog rejtinga podobne agencije za rejting		640
4	100	0
od čega: bez kreditnog rejtinga podobne agencije za rejting		0

5	150	6,908
od čega: dospelena nenaplaćena potraživanja		0
Ukupno (1+2+3+4+5)		186,300

9. Tehnike ublažavanja kreditnog rizika

Banka koristi tehnike ublažavanja kreditnog rizika koje su, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, prihvatljive kod primene standardizovanog pristupa za utvrđivanje kapitala za pokriće kreditnog rizika.

Tehnike se koriste na način da se izloženosti umanjuju za vrednost primljene kreditne zaštite koja ispunjava zahteve za priznavanje, a pre primene pondera rizika na istu.

Banka u obračun kapitalnog zahteva za kreditni rizik uključuje samo one instrumente kreditne zaštite koji ispunjavaju sve zahteve iz Odluke o adekvatnosti kapitala banke, pri čemu kreditnim rizikom ponderisani iznos izloženosti umanjena zbog korišćenja tehnika ublažavanja kreditnog rizika ne može biti veći od kreditnim rizikom ponderisanog iznosa izloženosti koji je izračunat za istu izloženost bez primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika.

Za pokriće jedne izloženosti Banka može koristiti više vrsta kreditne zaštite u kojem slučaju se kroz primenu iznos izloženosti deli na posebne delove. Osnovni principi kojima se Banka rukovodi pri upravljanju sredstvima obezbeđenja su:

- Banka pribavlja adekvatan kolateral u cilju povećanja stepena naplativosti rizičnih plasmana;
- Banka određuje vrstu i visinu kolaterala prema visini evidentiranog rizika;
- Banka adekvatno utvrđuje vrednost kolaterala u skladu sa važećim finansijskim standardima u trenutku vrednovanja;
- Banka kontinuirano prati vrednost i utrživost kolaterala prema važećim finansijskim standardima u trenutku vrednovanja;

Kolateral mora biti takve prirode i uspostavljen na takav način da u slučaju bankrotstva, stečaja i likvidacije ili kreditne nesposobnosti dužnika ili davaoca kolaterala obezbeđenje ostaje na snazi i omogućava Banci da naplati svoje potraživanje.

Kolateralno jemstvo uspostavlja se na osnovu zaključenog pismenog ugovora o kolateralnom jemstvu sa davaocem kolateralnog jemstva. Svaki ugovor o kolateralnom jemstvu mora biti odobren od strane Odeljenja pravnih poslova pre zaključenja.

Vrednovanje kolaterala obavezno se vrši pre zaključenja ugovora o poslovnoj saradnji i u toku važenja ugovora. Ukoliko po proceni Banke, dođe do poremećaja uslova na tržištu koji značajno mogu uticati na vrednost kolaterala, vrednovanje kolaterala se vrši nanovo u datim uslovima što je regulisano Procedurom za praćenje i obnovu procena kao i Procedurom za praćenje pribavljenih sredstava obezbeđenja

Pravilnik o obezbeđenju potraživanja banke predviđa da se koriste tržišne cene u slučajevima gde je to moguće, a da se za ostale kolaterale, ukoliko su primenljive, koriste metode vrednovanja.

Prilikom odobravanja kredita i pružanja drugih usluga Banka zahteva pribavljanje nezavisne procene vrednosti kolaterala (nekretnine, opreme i sl.) od strane ovlašćenog procenitelja i mišljenja stručne službe nadležne za pravne poslove o validnosti dokumentacije i mogućnosti uspostavljanja sredstva obezbeđenja. Banka vrši redovnu procenu vrednosti kolatarala najmanje jednom u tri godine ili češće kada se na osnovu eksternih informacija procenjuje da je došlo do obezvredjenja potraživanja ili do poremećaja na tržištu koji mogu imati uticaja na vrednost kolaterala.

Banka u slučaju neizmirenja obaveza klijenata vrši realizaciju sredstva obezbeđenja i prilive po tom osnovu koristi za smanjenje obaveza klijenata prema Banci.

Prihvatljivi instrumenti kreditne zaštite za potrebe obračuna kapitalnog zahteva za pokriće kreditnog rizika mogu pripadati grupi instrumenata materijalne kreditne zaštite i nematerijalne kreditne zaštite.

Od instrumenata materijalne kreditne zaštite, koji ispunjavaju uslove o prihvatljivosti definisane u Odluci o adekvatnosti kapitala, Banka je na dan 31.12.2012. imala elemente iz kategorije sredstava obezbeđenja u obliku finansijske imovine : gotovina i gotovinski ekvivalenti deponovani kod banke

Instrumenti materijalne kreditne zaštite se priznaju ukoliko su ispunjeni sledeći opšti uslovi:

- dovoljno su likvidni, odnosno lako su utrživi;
- vrednost tih instrumenata je stabilna tokom vremena, tako da obezbeđuje izvesnost u pogledu nivoa postignute kreditne zaštite;
- ugovorni odnos po osnovu koga su instrumenti pribavljeni daje Banci pravo da blagovremeno unovči ili ostvari prenos, prisvajanje ili zadržavanje imovine kojom se obezbeđuje kreditna zaštita u slučaju neizmirenja obaveza dužnika Banke, stečaja ili likvidacije tog dužnika ili nastanka drugog ugovorenog kreditnog događaja koji se odnosi na tog dužnika;
- stepen korelacije između vrednosti tih instrumenata i kreditne sposobnosti dužnika nije značajan.

Izloženosti pokrivenne sredstvima ublažavanja kreditnog rizika po valutama

Valuta	Iznosi izloženosti pokriveni sredstvom obezbeđenja u obliku finansijske imovine
RSD	10,212
EUR	86,318
Ostale valute ukupno	0
Ukupno	96,530

Izloženosti pokrivenne sredstvima ublažavanja kreditnog rizika po klasama izloženosti

Klasa izloženosti	Iznosi izloženosti pokriveni sredstvom obezbeđenja u obliku finansijske imovine
Klasa izloženosti prema fizičkim licima	58,358
Klasa izloženosti prema privrednim društvima	38,172
Ukupno	96,530

10. Rizik druge ugovorne strane

Rizik druge ugovorne strane jeste mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije, odnosno izmirenja novčanih obaveza po toj transakciji.

- transakcije derivata,
- transakcije kreditnih derivata iz knjige trgovanja,

- repo i reverse repo transakcije,
- uzimanja i davanja u zajam HoV ili robe,
- kreditiranja trgovine HoV,
- transakcije sa dugim rokom izmirenja

Kako Banka nema trgovačku knjigu, a u bankarskoj knjizi nema transakcije sa dugim rokom izmirenja, Banka nije izložena riziku druge ugovorne strane.

11. Tržišni rizici

Banka ne primenjuje pristupe internih modela za izračunavanje kapitalnih zahteva za tržišne rizike

12. Operativni rizici

Banka ne primenjuje pristupe internih modela za izračunavanje kapitalnih zahteva za operativne rizike.

13. Kamatni rizik

Pregled izloženosti Banke riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2012. godine dat je u Napomeni 4.4.1 uz Finansijske izveštaje.

Banka je usvojila Proceduru za upravljanje kamatnim rizikom, na osnovu koje je uspostavljen adekvatan sistem upravljanja kamatnim rizikom u Banci, definisane su aktivnosti i uvođenjem procedura za identifikovanje, merenje i procenu kamatnog rizika, kao i zaštitu od neočekivano visokog nivoa izloženosti kamatnom riziku.

Banka je izložena kamatnom riziku zbog neusklađenosti vrsta ugovorenih kamatnih stopa za aktivne nasuprot pasivnih bankarskih poslova identifikovanih u parcijalnim vremenskim intervalima.

Banka je izložena kamatnom riziku u slučajevima neusklađenosti određivanja pasivnih kamatnih stopa ili roka dospeća bančnih obaveza i ponovnog određivanja aktivnih kamatnih stopa ili roka dospeća bančnih potraživanja.

Banka kontroliše izloženosti kamatnom riziku korišćenjem praga za nivo rizika, odnosno određivanjem limita. U cilju merenja izloženosti kamatnom riziku, Direkcije za upravljanje rizicima koristi sledeće metode:

- analizu rizika od ponovnog određivanja cena: merenje rizika ponovnog određivanja cena (standardna analiza šoka kamatnih stopa) i rizik opcija,
- analizu baznog rizika.

Banka utvrđuje izloženost riziku kamatne stope i procenjuje negativne efekte promene stope na finansijski rezultat Banke (bilans uspeha) , kao i na ekonomsku vrednost Banke.

Banka priprema izveštaje o analizi rizika ponovnog određivanja cena za stavke u bilansu stanja i vanbilasne stavke koje se odnose na kamatne stope za sredstva u RSD i EUR. Aktiva i pasiva razvstavaju se u vremenske intervale u skladu sa potencijalnim promenama cena.

Aktiva i pasiva sa fiksnom kamatnom stopom klasifikuje se prema periodu preostalom do dospeća (vek upotrebe), dok se varijabilne kamatne stope kod aktive i pasive ili aktiva i pasiva podložna promeni klasifikuje u skladu sa narednom promenom kamatne stope ili u skladu sa mogućom promenom kamatne stope. Razlike (gaps) kod kamatonosne aktive i pasive i kod vanbilansnih stavki određuju se posebno za sredstva u ispitivanoj stranoj valuti u izveštaju (razlika između aktive i pasive u toku određenog vremeskog perioda).

S obzirom na malo učešće bilansnih i vanbilansnih stavki sa varijabilnom kamatnom stopom, kamatni rizik banke je definisan rizikom ročne neusklađenosti aktive i pasive.

Banka zatvara kamatnu poziciju iz eksternih izvora ili eksternim plasmanima uspostavljanjem kamatnih perioda na način, u meri u kojoj je moguće, kojim se ublažava izloženost kamatnom riziku.

Praćenje kamatnog rizika je rezultat redovnog toka informacija i razmene informacija. Uspostavljaju su dva ključna nivoa za praćenje kamatnog rizika:

- Direkcije za upravljanje rizicima prati izloženost kamatnom riziku kroz kreiranje izveštaja o kamatnom riziku,
- ALCO odbor prati izloženost riziku kroz stalnu kontrolu ispunjavanja ciljeva i principa za upravljanje kamatnim rizikom.

Direkcije za upravljanje rizicima će u slučaju da izloženost dostiže 50% postavljenih limita odmah obavestiti menadžera za sredstva i likvidnost, u slučaju da izloženost dostiže 75% postavljenog limita odmah obavestiti ALCO odbor i u slučaju da izloženost riziku dostiže 90% postavljenog limita odmah obavestiti Izvršni odbor.

Banka ima adekvatan sistem interne kontrole radi obezbeđivanja valjanog procesa upravljanja kamatnim rizikom. Ova kontrola je sastavani deo bančinog ukupnog sistema interne kontrole i pokretač je efikasnog poslovanja, pouzdanog i redovnog izveštavanja i usklađenosti sa važećim zakonima i postavaljenom regulativom. Efikasan sistem interne kontrole procesa upravljanja kamatnim rizikom podrazumeva:

- strogo kontrolisano poslovanje,
- odgovarajući proces za identifikovanje i procenu rizika,
- uspostavljanje kontrolnih aktivnosti, procedura i metodologija,
- odgovarajući informacioni sistem i
- stalnu kontrolu usaglašenosti poslovanja sa usvojenim politikama i procedurama.

Odeljenje unutrašnje kontrole periodično sprovodi nezavisne revizije proseca praćenja, merenja i kontrole kamatnog rizika.

Banka takođe radi analizu osetljivosti na pomeranje tržišnih kamatnih stopa na osnovu analize trajanja.

Uticaj promene kamatnih stopa na ekonomsku vrednost i kapital Banke	31.12.2012	31.12.2012 uključujući opcionu rizik	31.12.2011	31.12.2011 uključujući opcionu rizik
Paralelno pomeranje kamatnih stopa +2%				
Ukupna promena aktive	-71	-79	-67	-73
Neto promena aktive / Ukupna aktiva	-0.90%	-1.01%	-1.16%	-1.26%
Neto promena aktive / Regulatorni kapital	-5.40%	-6.04%	-6.04%	-6.57%
Paralelno pomeranje kamatnih stopa -2%				
Ukupna promena aktive	71	79	67	73
Neto promena aktive / Ukupna aktiva	0.90%	1.01%	1.16%	1.26%
Neto promena aktive / Regulatorni kapital	5.40%	6.04%	6.04%	6.57%
Paralelno pomeranje kamatnih stopa +1%				
Ukupna promena aktive	-36	-40	-33	-36
Neto promena aktive / Ukupna aktiva	-0.45%	-0.51%	-0.58%	-0.63%
Neto promena aktive / Regulatorni kapital	-2.70%	-3.02%	-3.02%	-3.28%
Paralelno pomeranje kamatnih stopa -1%				
Ukupna promena aktive	36	40	33	36
Neto promena aktive / Ukupna aktiva	0.45%	0.51%	0.58%	0.63%
Neto promena aktive / Regulatorni kapital	2.70%	3.02%	3.02%	3.28%

14. Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi

Banka identifikovanje, merenje, praćenje i upravljanje rizikom ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva vrši u skladu sa Procedurom za upravljanje rizikom ulaganja. Rizikom ulaganja Banke upravlja se blagovremenim sagledavanjem odnosa visine postojećih i planiranih ulaganja s jedne i kapitala Banke s druge strane.

Da bi se sprečile neželjene situacije, odnosno poremećaji u stepenu ulaganja, Banka sprovodi sledeće procese upravljanja rizikom ulaganja:

- identifikaciju postojećeg rizika ulaganja i uočavanje rizika koji može nastati zbog budućih aktivnosti Banke;
- merenje i projekciju rizika ulaganja, odnosno održavanje rizika ulaganja na nivou propisanom od strane regulatornog tela;
- izveštavanje eksterno i interno i
- postupanja Banke u slučaju poremećaja stepena ulaganja.

Rizik ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva se identifikuje pri svakoj promeni visine ulaganja Banke i pri svakoj promeni kapitala Banke, a identifikaciju vrši Odeljenje za finansije i računovodstvo.

Rizik ulaganja Banke procenjuje se i meri u odnosu na limite postavljene od strane Narodne banke Srbije.

Velikom stepenom ulaganja Banke prema jednom licu koje nije u finansijskom sektoru smatra se ulaganje do 10% kapitala Banke, a ukupnim velikim ulaganjem u osnovna sredstva i u lica koja nisu u finansijskom sektoru smatra se ulaganje do 60% kapitala Banke.

Rizik ulaganja smatra se neprihvatljivim:

- ukoliko ulaganja u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru pređe 10% kapitala Banke, pri čemu se pod ovim ulaganjem podrazumeva ulaganje kojim Banka stiče udeo ili stiče akcije lica koje nije u finansijskom sektoru i
- ukoliko su ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke veća od 60% kapitala Banke.

Ova ulaganja Banke se ne odnose na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja tih akcija.

Banka vrši interno i eksterno izveštavanje o riziku ulaganja.

Direkcija za upravljanje rizicima putem Izveštaja o riziku ulaganja interno izveštava Upravni odbor, Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, tromesečno osim u slučajevima dostizanja tzv. kritično visokog ulaganja, kada se to izveštavanje vrši mesečno.

Ukoliko je stepen ulaganja kritično visok, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom će predlagati Izvršnom odboru preduzimanje mera i aktivnosti (pojedinačno i/ili kumulativno), a pre svega:

- prodati svoje uloge ili akcije kod lica koja nisu u finansijskom sektoru,
- povećati kapital Banke,
- ili preduzeti mere koje će dati isti efekat na smanjenju ulaganja.

Na osnovu dobijenih informacija, odnosno izveštaja Direkcije za upravljanje rizicima i predloga Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Izvršni odbor preduzima konkretne mere i aktivnosti na ublažavanju rizika ulaganja.

Banka nema ulaganja u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru na 31. decembar 2012.

Banka je u okviru regulatornih limita (60%) kada se radi o pokazatelju trajnih ulaganja koji na 31. decembar 2012. godine iznosi 23,19%.